

คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาทัศนศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

WAVE/WIND/SEA : FROM EMOTIONS TO NATURE

Miss Kotchapan Paitoon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Fine and Applied Arts in Visual Arts

Department of Visual Arts

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ ผลงานจิตรกรรม
โดย	น.ส.กชพรรณ ไพฑูรย์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์จิระพัฒน์ พิตรปรีชา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติรินทร์ กิตติสกล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์จิระพัฒน์ พิตรปรีชา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์สุจินต์ วัฒนวงศ์ชัย)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

กขพรรณ ไพบูรย์ : คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม. (WAVE/WIND/SEA : FROM EMOTIONS TO NATURE) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ.จิระพัฒน์ พิตรปรีชา

การวิจัยเรื่อง คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาและการแสดงออกใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เพื่อศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติและเพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมจากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติ

ธรรมชาติที่มีคุณค่าทางวิชาการและสุนทรียภาพ เกี่ยวข้องเป็นฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ มนุษย์นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การที่ได้เข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติจึงทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกมีความสุข ผ่อนคลาย ได้ปลดปล่อยพลังงานที่มีอยู่ในตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัยที่นำธรรมชาติกับการดำรงชีวิตมาผสมผสานกัน รวมทั้งแนวคิดในการนำมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

กระบวนการวิจัยเริ่มจากการศึกษาธรรมชาติทางทะเล ได้ศึกษาถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ คลื่น ลม และทะเล การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม และองค์ประกอบศิลป์ เพื่อค้นหาวิธีการใช้สีที่ผลต่ออารมณ์ความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองที่มีต่อธรรมชาติทางทะเล ผวนกับการศึกษาศิลปินในลัทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เพื่อศึกษาถึงเทคนิคต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านแสงเงาและสีที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติทางทะเล เมื่อศึกษาแล้ว ผลวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือ ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบจากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติทางทะเล นำเสนอผลงานจิตรกรรมสร้างสรรค์ให้สาธารณชนที่สนใจได้รับชม และเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละขั้นไปพัฒนาและต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ในอนาคตได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา ทศนศิลป์
ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6086701135 : MAJOR VISUAL ARTS

KEYWORD: WAVE, WIND, SEA, FEELINGS, EMOTIONS, NATURE

Kotchapan Paitoon : WAVE/WIND/SEA : FROM EMOTIONS TO NATURE. Advisor: Assoc.
Prof. JIRAPAT PITPREECHA, M.A.

“Wave, Wind, and Sea: From Emotions to Nature” is a creative research with an objective to, first, study possible development and expression of paintings. Second, to study paintings inspired by emotions toward nature. Third, to utilize acquired knowledge in creating paintings from emotions toward nature.

Nature is essential to both technologies and aesthetics as it is a fundamental element of geology and geography which constitutes local identity and brand. As part of nature, human’s contact with nature influences our senses, resulting in diverse emotions such as delight, relaxation, relief, etc. As living in harmony with nature, researcher found these nature-inspired sensations in accordance with personal feelings as well as their application in paintings.

This research commenced with studying marine nature to, first, collect relevant information regarding the nature of wave, wind, and sea, the creation of paintings, and art compositions. Second, to identify which method of color appliance had an intrinsic impact on personal feelings toward marine nature. Later on, the study of artists with different philosophies was conducted to analyze the shading technique used to express feelings and the color usage derived from marine nature. As a result, this research allowed the researcher to create paintings –found captivating and inspiring by the audience- based on personal sensations toward marine nature. Furthermore, this acquired knowledge could be used for future development in painting and creativity.

Field of Study: Visual Arts

Student's Signature

Academic Year: 2019

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติรินทร์ กิตติสกล ที่ให้เกียรติมาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคอยให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ทั้งเล่มวิจัย การลงวารสาร จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุจินต์ วัฒนวงศ์ชัย หนึ่งในคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และคอยให้คำชี้แนะผลงานจิตรกรรมให้กับนิสิต

ขอขอบพระคุณ ดร.ทัศนีย์ สมเสียง ผู้คอยให้คำปรึกษา แนะนำในการทำเล่มวิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์และคอยประสานงานช่วยเหลือนิสิตจนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษา อีกทั้งยังเป็นกำลังใจสำคัญจนจบหลักสูตรปริญญาโทมาบัดนี้

ขอขอบคุณ พี่ชาธิฟ น้องมิว น้องไทด์ และเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุก ๆ เรื่อง จนสามารถประสบความสำเร็จไปด้วยกัน

กชพรรณ ไพฑูรย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	2
1.3. ขอบเขตการทำงาน	2
1.4. วิธีการดำเนินงาน	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	3
ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ คลื่น ลม และทะเล.....	3
1.1 จิตรกรรมภาพทิวทัศน์ (LANDSCAPE AND SEASCAPE).....	3
1.2 สีกำหนดระยะและบรรยากาศ	6
1.3 การเริ่มต้นจากกรุปธรรมสุนามธรรม	11
1.3.1 โรแมนติคิซึม (ROMANTICISM).....	11
1.3.2 กลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ฝรั่งเศส (FRENCH IMPRESSIONIST).....	11
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ	15
2.1 ศิลปะลัทธิสำแดงพลังอารมณ์ (EXPRESSIONISM).....	15
2.2 ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art).....	19

2.3 ศิลปะยุคโรแมนติก หรือ ศิลปะจินตนิยม (Romanticism ค.ศ. 1770-1840).....	28
ส่วนที่ 3 องค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม.....	36
3.1 รูปทรง	36
3.1.1 โครงสร้างทางรูป	36
3.1.2 โครงสร้างทางวัตถุ.....	36
3.2 เนื้อหา	36
3.2.1 เรื่อง	37
3.2.2 แนวเรื่อง	37
3.2.3 เนื้อหา.....	37
ส่วนที่ 4 สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม.....	40
1. ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนสร้างสรรค์.....	40
1.1 การรวบรวมข้อมูล	40
1.2 การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์.....	45
2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน.....	45
2.1 การทำภาพต้นแบบ (Preliminary).....	45
2.2 การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ.....	47
2.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	47
2.2.2 ขั้นตอนเตรียมการก่อนการสร้างสรรค์	47
3. สรุปขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ	53
บทที่ 4 การพัฒนาผลงาน.....	54
1. ผลงานชุดทดลอง	54
2. ผลงานปฏิบัติจริง	57
3. ผลงานศิลปนิพนธ์ “คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม” 70	

3.1 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 14.....	70
3.2 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 15.....	71
3.3 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 16.....	72
3.4 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 17.....	73
4.การวิเคราะห์และอภิปรายผล	74
บทที่ 5 สรุป.....	75
บรรณานุกรม.....	76
ประวัติผู้เขียน.....	77

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

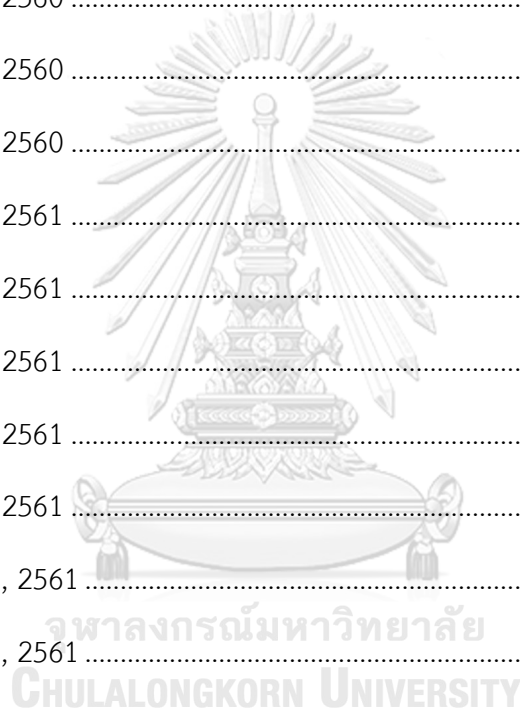
สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 : SNOW, STORM, STEAM BOAT OFF A HARBOUR, 1842.....	5
ภาพที่ 2 : Shipwreck on the Coast, 1845-1863	9
ภาพที่ 3 : Christ on the Sea of Galilee, 1854	10
ภาพที่ 4 : Sea Viewed from the Heights of Dieppe, 1845 – 1863.....	12
ภาพที่ 5 : Friedrich, MOONRISE OVER THE SEA, 1820-26	13
ภาพที่ 6 : Vincent Van Gogh, THE CHURCH AT AUVERS, 1890.....	13
ภาพที่ 7 : MONT SAINTE-VICTOIRE SEEN FROM THE BIBEMUS QUARRY, 1897.....	14
ภาพที่ 8 : Autumn Sea VII.....	17
ภาพที่ 9 : Sunrise at the sea, 1927.....	18
ภาพที่ 10 : Sea off Alsen, 1910	18
ภาพที่ 11 : Impression, Sunrise ,1872.....	21
ภาพที่ 12 : The Beach at Sainte Adresse , 1867	21
ภาพที่ 13 : The Beach And The Porte D'Aval, 1883.....	22
ภาพที่ 14 : Stormy Sea in Étretat, 1883.....	22
ภาพที่ 15 : Cliffs Of The Porte d'Aval, 1885.....	23
ภาพที่ 16 : Etretat The Aval Door Fishing Boats Leaving The Harbour, 1885	23
ภาพที่ 17 : The Cliffs At Etretat , 1886.....	24
ภาพที่ 18 : Farmhouse in Provence, Arles ,1888	26
ภาพที่ 19 : Farmhouse in Provence, Arles , 1888.....	26
ภาพที่ 20 : Starry Night Over the Rhone, 1888	27
ภาพที่ 21 : The Gulf Stream, 1899.....	31
ภาพที่ 22 : Breezing Up (A Fair Wind, 1873.....	32

ภาพที่ 23 : The Fog Warning, 1885	33
ภาพที่ 24 : สายฝน รถจักรไอน้ำ และความเร็ว รถไฟสายตะวันตกที่ยิ่งใหญ่, 1844.....	34
ภาพที่ 25 : เรือทาส, 1840	35
ภาพที่ 26 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดบางแสน, 2562	41
ภาพที่ 27 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ 1, 2562	41
ภาพที่ 28 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ 2, 2562	42
ภาพที่ 29 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ 3, 2562	42
ภาพที่ 30 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ 4, 2562	43
ภาพที่ 31 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ 5, 2562	43
ภาพที่ 32 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ช่วงเช้า 1, 2562.....	44
ภาพที่ 33 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ช่วงเช้า 2, 2562.....	44
ภาพที่ 34 : การทำภาพต้นแบบ 1 (Preliminary 1) , 2561.....	45
ภาพที่ 35 : การทำภาพต้นแบบ 2 (Preliminary 2) , 2561.....	46
ภาพที่ 36 : การทำภาพต้นแบบ 3 (Preliminary 3) , 2561.....	46
ภาพที่ 37 : ภาพอุปกรณ์การทำงาน, 2563.....	47
ภาพที่ 38 : ภาพการทดลองลงสีบนกระดาษ, 2561.....	48
ภาพที่ 39 : การลงรองพื้นและร่างภาพ, 2561	48
ภาพที่ 40 : ระบายสีบรรยากาศภาพรวมของภาพ, 2561.....	49
ภาพที่ 41 : คลื่น , 2561	49
ภาพที่ 42 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 1, 2563	50
ภาพที่ 43 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 2, 2563	50
ภาพที่ 44 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 3, 2563	51
ภาพที่ 45 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 4, 2563	51
ภาพที่ 46 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 5, 2563	52

ภาพที่ 47 : wave 19, 2563	52
ภาพที่ 48 : ภาพทดลอง 1, 2560	54
ภาพที่ 49 : ภาพทดลอง 2, 2560	55
ภาพที่ 50 : ภาพทดลอง 3, 2560	55
ภาพที่ 51 : ภาพทดลอง 4, 2560	56
ภาพที่ 52 : wave 1, 2560	57
ภาพที่ 53 : wave 2, 2560	58
ภาพที่ 54 : wave 3, 2560	59
ภาพที่ 55 : wave 4, 2560	60
ภาพที่ 56 : wave 5, 2561	61
ภาพที่ 57 : wave 6, 2561	62
ภาพที่ 58 : wave 7, 2561	63
ภาพที่ 59 : wave 8, 2561	64
ภาพที่ 60 : wave 9, 2561	65
ภาพที่ 61 : wave 10, 2561	66
ภาพที่ 62 : wave 11, 2561	67
ภาพที่ 63 : wave 12, 2561	68
ภาพที่ 64 : wave 13, 2561	69
ภาพที่ 65 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 14, 2562	70
ภาพที่ 66 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 15, 2562	71
ภาพที่ 67 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 16, 2562	72
ภาพที่ 68 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 17, 2562	73

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธรรมชาติ หมายถึง ธรรมชาติที่มีคุณค่าทางวิชาการและสุนทรียภาพ เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ สามารถแบ่งอย่างกว้าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ 1) ธรรมชาติที่มีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงและฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมได้โดยระบบของตัวเอง เช่น ป่าไม้ ทุ่งหญ้า สัตว์ป่า สัตว์น้ำ และอุทยานต่าง ๆ เป็นต้น 2) ธรรมชาติที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ เปลี่ยนแปลงหรือฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมไม่ได้เมื่อถูกทำลายก็จะหมดไป เช่น ภูเขา ถ้ำ น้ำตก หน้าผา หนองน้ำ ทะเล ทะเลสาบ หาดทราย โขดหิน และแหล่งที่มีซากดึกดำบรรพ์ เป็นต้น (www.shopbim100.com, สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2563) มนุษย์นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ การที่ได้เข้าไปสัมผัสกับธรรมชาติจึงทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกมีความสุข ผ่อนคลาย ได้ปลดปล่อยพลังงานที่มีอยู่ในตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัยที่นำธรรมชาติกับการดำรงชีวิตมาผสมผสานกัน รวมทั้งแนวคิดในการนำมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

ธรรมชาติส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัยและสามารถนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นธรรมชาติที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ เปลี่ยนแปลงหรือฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมไม่ได้ เมื่อถูกทำลายก็จะหมดไป และด้วยการดำรงชีวิตของผู้วิจัยมีความเกี่ยวข้องกับธรรมชาติทางทะเลมาตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะผ่านไปนานแค่ไหนอารมณ์ความรู้สึก ความผูกพันก็ยังคงอยู่แค่คิดถึงรูปทรง อารมณ์ความรู้สึก บรรยากาศ กลิ่น สี เสียง ก็จะขึ้นมาในมโนสำนึกได้ตลอดเวลา ยกตัวอย่างเช่น ท้องทะเลที่มีเกลียวคลื่นกระทบกับโขดหิน เมื่อได้ไปสัมผัสกับบรรยากาศของธรรมชาติเป็นสิ่งที่ช่วยเยียวยาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังมีนัยยะสำคัญเปรียบแทนตัวของผู้วิจัยในการดำเนินชีวิต เพราะเปรียบตัวผู้วิจัยดังคลื่นกระทบโขดหินซึ่งมองดูด้วยตาแล้วให้ความรู้สึกสวยงาม สดชื่น แต่ถ้าได้เข้าไปสัมผัสใกล้ๆ อาจจะทำให้มีความรู้สึกกลัวขึ้นมาแทน เช่นเดียวกับผู้วิจัยภายนอกชีวิตจะดูสวยงามในทุก ๆ ด้าน แต่ในความเป็นจริงนั้นชีวิตได้ผ่านอุปสรรคและเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย การใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามสิ่งที่หวังนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย และชีวิตจะมีคุณค่าถ้าเราสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างในชีวิตไปได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาถ่ายทอดพลังในการสร้างสรรค์งานศิลปนิพนธ์ โดยเปรียบคลื่นทะเลคือผู้วิจัย และโขดหินเปรียบดังอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต นอกจากนี้ยังใช้สีเพื่อบ่งบอกถึงอารมณ์

และสถานการณ์ที่พบเห็น นำเสนอแนวความคิดและศิลปะด้วยเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก ผ่านการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาและการแสดงออกใหม่ ๆ เพื่อสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม

1.2.2 เพื่อศึกษาการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติ

1.2.3 เพื่อสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมจากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติ

1.3. ขอบเขตการทำงาน

นำเสนอ คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติ ผ่านการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ

1.4. วิธีการดำเนินงาน

1.4.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลคลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติ

1.4.2 รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.3 สร้างสรรคผลงานจิตรกรรม

1.4.4 สรุปผลการดำเนินงาน

1.4.5 นำเสนอผลงานวิจัยเป็นรูปเล่ม

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้สร้างสรรคผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบจากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติ

5.2 นำเสนอผลงานจิตรกรรมสร้างสรรคให้สาธารณชนที่สนใจได้รับชม และเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้ชมได้

5.3 สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรคผลงานในแต่ละขั้นไปพัฒนาและต่อยอดความคิดสร้างสรรคในอนาคตได้

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม เมื่อนำมาวิเคราะห์ สามารถแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ คลื่น ลม และทะเล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

ส่วนที่ 4 สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ คลื่น ลม และทะเล

1.1 จิตรกรรมภาพทิวทัศน์ (LANDSCAPE AND SEASCAPE)

จิตรกรรมภาพทิวทัศน์ ทั้งทิวทัศน์ทางบก (LANDSCAPE) และทิวทัศน์ทางน้ำ (SEASCAPE) มีประวัติความเป็นมายาวนาน โดยเฉพาะภาพเขียนจีนที่เรียกว่า SHANSHUI ซึ่งหมายถึงภูเขาและสายน้ำ (MOUNTAIN AND STREAM) ในทางพุทธศาสนาภูเขาก็คือสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของพุทธิปัญญา หรือการรู้แจ้ง (ENLIGHTENMENT) การเฝ้าสังเกตธรรมชาติ เฝ้ายูหน้ากับปรากฏการณ์นานับประการของธรรมชาติเป็นวิธีการและขั้นตอนแรกที่จิตรกรจีนสมัยโบราณเรียนรู้โลกภายนอก เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์การมองเห็นและความรู้สึกต่อธรรมชาติในแง่มุมต่าง ๆ ออกมาเป็นผลงานศิลปะ ซึ่งในความรู้สึกของผู้อุปถัมภ์หรือผู้สะสมงานอาจจะเกิดความรู้สึกร่วม เมื่อเพ่งพิจารณาภาพเขียนนั้น ๆ จนถึงขนาดดื่มด่ำไปกับนัยยะของการสละทางโลกโลดแล่นไปสู่เส้นทางธรรมดุจการปีนป่ายภูเขา

สำหรับจิตรกรรมตะวันตก ส่วนสำคัญยิ่งในจิตรกรรมชิ้นอมตะ โมนาลิซ่า (MONALISA) นั่นก็คือฉากหลัง ซึ่งตัวจิตรกรเองคือ เลโอนาร์โด ดา วินชี (LEONARDO DA VINCI) ได้บันทึกว่า “มีความรู้สึกทิวทัศน์เป็นสื่อชนิดหนึ่งในการแสดงออกถึงประสบการณ์พิเศษที่อาจแสดงออกมาได้อย่างยากยิ่ง (AN EXPRESSION OF ALMOST INEXPRESSIBLE EXPERIENCE)” (BIRD MICHAEL. 100 IDEAS THAT CHANGED ART, LAURENCE KING PUBLISHING, LONDON, 2012).

หากกล่าวถึงจิตรกรรมทิวทัศน์ของโลกตะวันตกซึ่งจิตรกรสร้างสรรค์จากการเฝ้าสังเกตธรรมชาติ และมุ่งถ่ายทอดอุดมคติส่วนตัวตนลงไปนั้น ศิลปินและนักวิจารณ์ศิลปะสมัยวิคตอเรีย (Victorian era) จอห์น รัสกิน (John Ruskin) ตั้งข้อสังเกตว่า คล็อด ลอร์เรน (Claude Lorrain) จัดได้ว่าเป็นจิตรกรผู้ซึ่งนำเสนอภาพพระอาทิตย์กำลังฉายแสงอย่างตรงไปตรงมาเป็น คนแรก และนับว่าเป็น “การปฏิวัติงานศิลปะ (A REVOLUTION IN ART)” ที่ควรกล่าวถึง

ในขณะที่จิตรกรร่วมสมัยชาวดัตช์ (DUTCH PAINTER) วาดภาพทิวทัศน์ท้องไร่ท้องนาหรือ ชายฝั่งทะเล แต่คล็อด ลอร์เรนกลับวาดภาพพระยะใกล้ นักประวัติศาสตร์ศิลปะได้กล่าวถึงจิตรกรรม ของเขาว่า “จิตรกรอาจจะใช้เวลาทั้งวันวาดภาพกลางแจ้ง โดยทำการวาดสิ่งที่เขาได้เห็นตามสภาพ ธรรมชาติขณะนั้น” จิตรกรรม LANDSCAPE WITH THE MARRIAGE OF ISAAC AND REBECCA ค.ศ. 1648 จึงรวมเอาสิ่งที่ถูกสังเกตและสิ่งที่อยู่ในห้วงความคิดเข้าไว้ด้วยกัน

หลังจากนั้นตลอดช่วงเวลานับร้อยปีที่จิตรกรรมภาพทิวทัศน์เติบโตงอกงามขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนบรรลุคุณค่าในตัวเองอย่างชัดเจนในสหราชอาณาจักร หรือที่เรียกกันว่า BRITISH LANDSCAPE PAINTING จิตรกรรมทิวทัศน์และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในธรรมชาติที่โดดเด่นด้วยรูปแบบและเทคนิค ในยุคนั้นคือ จิตรกรรมสีน้ำและสีน้ำมันของ เทอร์เนอร์ (J.M.W. Turner) (ภาพที่ 1) ซึ่งมีจุดเด่นใน การมองมุมกว้าง (WIDE-ANGLE) เช่นเดียวกับจิตรกรรมจีน ภาพเขียนทิวทัศน์ของเทอร์เนอร์แสดง โลกทัศน์ส่วนตัวและความงามตามธรรมชาติที่ยิ่งใหญ่ มโนทัศน์เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ให้อิทธิพล ส่งผ่านมายังศิลปินในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ทั้งทางตรงและทางอ้อม

สำหรับงานจิตรกรรมทิวทัศน์ที่อาจถือได้ว่าเป็นเสมือนหนึ่งจิตรกรรมนามธรรมที่เกิดขึ้นก่อนกาล คงจะต้องจับตาไปที่จิตรกรรมทั้งสีน้ำและสีน้ำมันหลายชิ้น เทอร์เนอร์ (J.M.W. Turner ค.ศ.1775-1851) จิตรกรชาวอังกฤษ ผู้ซึ่งเปลี่ยนสถานภาพของสีน้ำจากเป็นเพียงงานร่าง (SKETCH) มาสู่การ เป็นงานจริง (FINISHED WORKS IN THEIR OWN RIGHT) ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 และส่ง อิทธิพลอันใหญ่หลวงไปยังศิลปินอิมเพรสชันนิสต์ฝรั่งเศสในเวลาต่อมา ผู้ชมทุกคนจะต้องหายสงสัยใน ข้อนี้หากได้ชมภาพ SNOW STORM STEAM BOAT OFF A HARBOUR (ภาพที่ 1)

เทอร์เนอร์เริ่มต้นศึกษาการวาดภาพอย่างจริงจังเมื่ออายุ 14 โดยได้รับการสนับสนุนจากบิดา เมื่ออายุครบ 24 ปี เขาได้รับยกย่องให้เป็นราชบัณฑิตแห่งรอยัล อคาเดมี ออฟ อาร์ต (ROYAL ACADEMY OF ARTS) ในช่วงที่จิตรกรรมทิวทัศน์ทะเล ถือว่าเป็นการถ่ายทอดธรรมชาติประเภทหนึ่ง เทอร์เนอร์ก้าวไปไกลกว่านั้น เขาแสดงทรรศนะและจินตนาการที่มีต่อธรรมชาติในแง่ของพลังแห่ง

ธรรมชาติ (NATURE'S POWER) ที่ยิ่งใหญ่เหนือมนุษย์ เขาถ่ายทอดปฏิกิริยาของแสงและสีในธรรมชาติ ด้วยกรรมวิธีการวาดภาพสีน้ำมันอันปรากฏเอกลักษณ์ แปลกตา เขาใช้อุปกรณ์ในการวาดภาพทุกชนิด เป็นต้นว่า แปรงทาสีบ้าน พู่กัน เศษผ้า และเกรียง (PALETTE KNIFE) ซึ่งปกติศิลปินรุ่นเก่าจะใช้ในการผสมสีเท่านั้น) เขาใช้ปลายพู่กันปาดสีหนาๆ ลงบนผ้าใบเป็นชั้น ๆ เพื่อสร้างพื้นผิวที่นูนหนาเห็นเด่นชัด

บางครั้งมีผู้นำเอาผลงานของเทอร์เนอร์ไปรวมเข้ากับจิตรกรรมอิมเพรสชันนิสม์ ซึ่งแท้จริงนั้นควรจะต้องคำนึงถึงที่มาที่ไปอันเป็นประเด็นสำคัญนั่นคือ ในขณะที่อิมเพรสชันนิสม์มุ่งไปยังการจับเอาสภาวะการณ์ในห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งมานำเสนอโดยมีตัวตั้งคือแสงที่เปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ เวลาและสถานที่ โดยเฉพาะในเวลาที่มีค่าแสงเจิดจ้าที่สุดแต่เทอร์เนอร์ไม่ใช่ งานของเขาเป็นการเรียบเรียงสีอันเกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เขาเป็นกวีที่ปรารถนาที่จะนำเอาทัศนธาตุมาเขียนกวี ธรรมชาติจึงเป็นเพียงทางผ่าน สำหรับการแปลงโลกจากภายนอกเข้าสู่สภาวะแห่งการแสดงออกซึ่งจิตวิญญาณของแสงสี อาจกล่าวได้ว่า เทอร์เนอร์เป็นจิตรกรนามธรรม (ABSTRACT PAINTER) คนแรก (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, 2555, น. 10-12.)

ภาพที่ 1 : SNOW, STORM, STEAM BOAT OFF A HARBOUR, 1842

ที่มา : [wikipedia](https://www.wikipedia.org), 2019

1.2 สีกำหนดระยะและบรรยากาศ

โมเนท์ใช้สีกำหนดระยะและบรรยากาศแทนการใช้ทัศนียวิทยา (PERSPECTIVE) แบบประเพณีนิยม เขาสังเกตเห็นว่าในธรรมชาตินั้น สีวรรณะร้อน (WARM COLOURS) เป็นต้นว่า เหลือง ส้ม แดง ดูเหมือนกับการลอยออกมาเบื้องหน้าชัดเจน ในขณะที่สีวรรณะเย็น (COOL COLOURS) เช่น สีฟ้า ม่วง และเขียว จะดูเหมือนถูกผลักให้ถอยห่างออกไป เขาได้นำเอาความรู้นี้มาพัฒนาแนวทางการวาดภาพ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ว่างและแสง (SPACE AND LIGHT)

จิตรกรรม ความประทับใจพระอาทิตย์ขึ้น ค.ศ. 1873 IMPRESSION, SUNRISE 1872 เป็นจิตรกรรมที่ถ่ายทอดช่วงเวลา (MOMENT) ยามพระอาทิตย์ขึ้นเหนืออ่าวเลออาร์ฟ (LE HAVRE HARBOUR) และเป็นที่มาของชื่อ IMPRESSIONISM

ขั้นตอนแรก เขาระบายสีโทนสว่างคือ สีของท้องฟ้า (หลังพระอาทิตย์) ด้วยสี LAVENDER ลงไปทั่วทั้งผืนผ้าใบ และเพิ่มความจัดจ้านของสีบริเวณส่วนบนและซ้ายมือของภาพด้วยสีส้ม เหลือง และน้ำตาลแดง เสมือนเป็นภาพเชื่อมบรรยากาศของท้องฟ้าด้านบนเข้าด้วยกัน ก่อนที่จะเป็นค่าน้ำหนักของท้องฟ้าที่แสดงบรรยากาศรางเลือน ด้วยการทิ้งรอยฝีแปรงลักษณะ SKETCH สีฟ้าที่จางหายเข้าไปในความมืดสลัวและเงาสะทอนของสีส้มบนผิวน้ำนำมาสู่เรือลำหน้า ซึ่งเห็นแค่เงามืด แสดงรูปร่างของมันพร้อมกับคนบนเรือสองคน

เช่นเดียวกันกับการต่อต้านแนวความคิดกลุ่มอิมเพรสชันนิสม์ของกลุ่มโฟวิสต์ (FAUVIST) ในต้นต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 อองรี มาติสส์ (Henri Matisse ค.ศ.1869-1954) (ภาพที่ 2-3) กล่าวว่า “รูปแบบที่เหมือนธรรมชาติจะต้องเปลี่ยนรูปไป แสงจะต้องไม่เลียนแบบธรรมชาติ แต่ต้องแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของสีและมีความงดงามคล้ายศิลปะการตกแต่ง” (GIRARD XAVIER, MATISSE, THAMES AND HUDSON, 1993).

แนวคิดของกลุ่มโฟวิสม์นั้น จังหวะและลีลาของสีจะทำหน้าที่สำคัญมากกว่าสิ่งใดทั้งหมด สีจะมีความสำคัญมากกว่าเรื่องของทัศนียภาพและรูปทรง ซึ่งตรงกันกับที่แวนโก๊ะได้ทำนายและนำร่องไว้ก่อนหน้านี้แล้ว และโกแกงก็ยังคงเคยกล่าวถึงเรื่องของสีไว้ว่า “สีนั้นคือสิ่งที่ลึกซึ้ง และเป็นภาษาที่ลึกลับ ภาษาแห่งความฝัน”

สำหรับมาติสส์ซึ่งได้รับอิทธิพลจากศิลปิน POST-IMPRESSIONIST ได้บันทึกและเขียนจดหมายเกี่ยวกับการทำงานของเขาไว้มากมาย ซึ่งได้รับการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชนในรูปของหนังสือ เช่น MATISSE ON ARTS ค.ศ.1973 โดย Jack Flam

“วิธีการผสมผสานโทนสีต่าง ๆ เข้าด้วยกันในจิตรกรรมชิ้นหนึ่งต้องทำให้สำเร็จเป็นปฐมบท ต่อด้วยการจัดการรูปธรรมทั้งหมด ข้าพเจ้าถูกบังคับให้ปรับเปลี่ยนไปมา จนกระทั่งในที่สุดงานของข้าพเจ้าได้เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง และหลังจากการจัดการที่ลงตัว สีแดงก็จะส่งให้สีเขียวกลายมาเป็นสีอันโดดเด่น (DOMINANT COLOUR) ข้าพเจ้ามีอาจลอกเลียนแบบธรรมชาติในแบบที่สมบูรณ์ ข้าพเจ้าถูกบังคับปรับเปลี่ยน (INTERPRET) ธรรมชาติ และสีมันออกมาเป็นจิตวิญญาณของภาพ (THE SPIRIT OF THE PICTURE) จากความสัมพันธ์ซึ่งพบได้ในโทนสีต่าง ๆ นำไปสู่ความกลมกลืนเต็มไปด้วยชีวิตของสี (A LIVING HARMONY OF COLOURS) และความกลมกลืนสัมพันธ์กันประดุจดนตรี (A MUSICAL COMPOSITION)” ทั้งนี้ศิลปินรุ่นพี่เปรียบเสมือนผู้ชี้ทางให้เกิดปัญญา (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, 2555, น. 16-17.)

คำว่า พลังอารมณ์ (EMOTIVE POWER) นับแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมานับเป็น KEY WORD สำคัญในการสร้างสรรค์จิตรกรรมสมัยใหม่ในโลกตะวันตกและแพร่หลายออกไปทั่วโลก

ข้าพเจ้าได้ศึกษากรรมวิธีการสร้างสรรค์จิตรกรรมทิวทัศน์ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน แล้วเกิดแรงบันดาลใจกระตุ้นให้นำแนวคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย คือ

เทอร์เนอร์ (J.M.W. Turner) นำแนวคิดการถ่ายทอดปฏิกิริยาของแสงและสีในธรรมชาติ ด้วยกรรมวิธีการวาดภาพสีน้ำมันอันปรากฏอัตลักษณ์ แปรกตา ใช้อุปกรณ์ในการวาดภาพทุกชนิด เช่น แปรงทาสีบ้าน พู่กัน เศษผ้า และเกรียง ศิลปินใช้ปลายพู่กันปาดสีหนาๆ ลงบนผ้าใบเป็นชั้น ๆ เพื่อสร้างพื้นผิวที่นูนหนาเห็นเด่นชัด

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการใช้สีน้ำมันมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นการยอมสละส่วนละเอียด เพื่อสนองผล ลักษณะของสีและแสง ที่เต็มไปด้วยความคิดฝันมากมาย เป็นทัศนภาพที่ขยายความลึกกลับ และความสง่างามของธรรมชาติ ใช้สีหรือฝีแปรงแบบเฉียบพลัน เช่น โชดหิน ที่วาดแบบเฉียบพลันไม่ต้องเก็บรายละเอียดมาก บรรยากาศที่วาดเป็น ณ ช่วงเวลานั้น ๆ ที่ศิลปินถ่ายทอดออกมา แสงเงาและสีของคลื่นน้ำสะท้อนออกมาจากความรู้สึกของผู้วิจัย การกระเซ็นสาดของน้ำที่กระทบโชดหินแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างชัดเจน

วินเซนต์ แวนโก๊ะ (Vincent Van Gogh) แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของแวนโก๊ะ จะมองธรรมชาติด้วยความหลงใหลและบางครั้งถือธรรมชาติเป็นตัวแทนแห่งความขมขื่น ความซื่อสัตย์ต่อธรรมชาติด้วยสายตาทำให้ปรากฏออกมาเกินความเป็นจริงและบางครั้งเปลี่ยนเนื้อหา แต่ไม่ได้

ลอกเลียนแบบธรรมชาติ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจากอารมณ์ความรู้สึก เขาเป็นคนช่างสังเกต อารมณ์อ่อนไหว และจุดเด่น คือ มีรอยฝีแปรงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ผู้วิจัยนำเอาเทคนิคการถ่ายทอดมุมมองของทิวทัศน์ทะเลด้วยการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัย ณ ช่วงเวลาที่แตกต่างกัน มีทั้งอารมณ์เศร้า เหงา ตีใจ เสียใจ และมีความสุข โดยแสดงออกจากการเลือกใช้สี ฝีแปรงเฉพาะตัวของผู้วิจัยที่ใช้สายตามองบรรยากาศทิวทัศน์ทางทะเล และนำเสนอออกมาด้วยความรู้สึกที่เป็นบรรยากาศทะเลแต่ไม่ได้เหมือนทุกรายละเอียด เช่น คลื่นที่กระทบโขดหิน ผู้วิจัยใช้ฝีแปรงที่ปาดไปตามความรู้สึกโดยไม่เก็บรายละเอียดที่เหมือนจริง

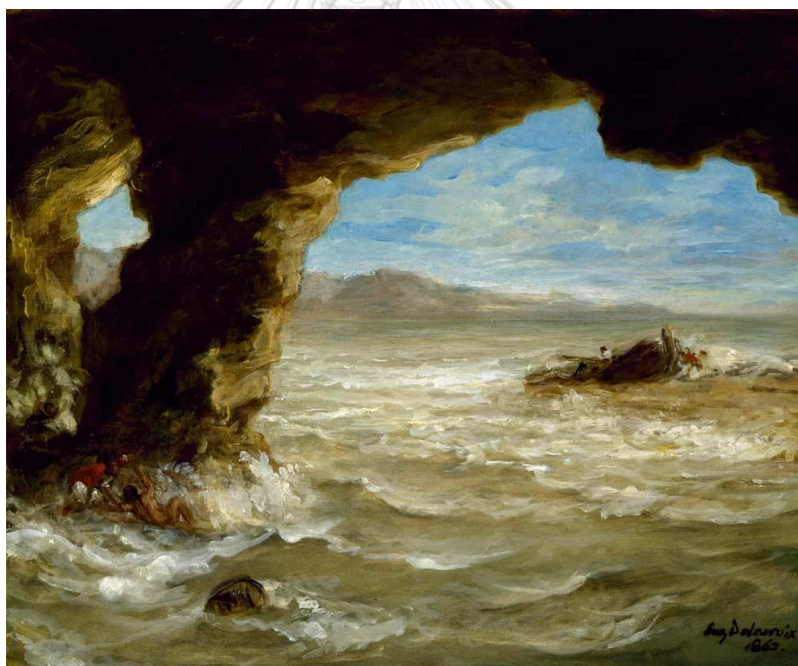
โคล้ด โมเนท์ (Claude Monet) นำแนวคิดการใช้แสงและสี โดยใช้สีคู่ตรงข้าม ให้ความสำคัญกับสี มากกว่ารูปทรงในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งแสดงออกถึงความตรงไปตรงมา การลงสีไปตามความรู้สึกโดยอ้างอิงจากความรู้สึกมากกว่าบรรยากาศความเป็นจริง สีที่ใช้เป็นสีที่มีความบริสุทธิ์ปราศจากการใช้สีที่เกิดจากการผสมกันและทิ้งรอยพู่กันอย่างสนุกสนาน

ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น การแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึกลงในบรรยากาศ สีที่ใช้ก็เป็นสีสดที่ตัดกันโดยไม่เน้นความเหมือนจริงจนเกินไป ไม่ว่าจะ เป็นบรรยากาศ โขดหิน น้ำและคลื่นที่กระทบฝั่ง เป็นการใช้แสง สี และอารมณ์ความรู้สึก ณ ช่วงเวลานั้น ๆ โดยใส่ความสนุกสนานผสมผสานไปกับการใช้แสงและสี ผู้วิจัยจะเน้นการเขียนภาพที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกมากกว่ารายละเอียดรูปร่างและพื้นผิวของภาพ เป็นการวาดภาพจากความประทับใจในสิ่งที่เห็นของศิลปิน แทนที่จะพยายามทำให้เหมือนจริงตามธรรมชาติ เป็นการเลือกสีที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกออกมาอย่างแท้จริง

เดอลาครัวซ์ (Eugene Delacroix ค.ศ. 1799-1863) ศิลปินชาวฝรั่งเศสและเป็นเพื่อนสนิทของเจอริโคลด์ ในทางศิลปะนั้นเขาได้รับการยกย่องว่าเป็นยอดจิตรกรแห่งการใช้สี ในขณะที่องส์ (Ingres) ซึ่งอยู่ในสมัยเดียวกันเป็นยอดจิตรกรแห่งการใช้เส้น ลักษณะผลงานของเดอลาครัวซ์เป็นการใช้สีแต่่มลงไปด้วยพลัง เขาจะใช้วิธีการวาดแปร่งเป็นวงกว้างและหนา คล้ายกับของเจอริโคลด์ ซึ่งมีลักษณะตรงข้ามกับลัทธินีโอคลาสสิกที่ใช้เส้นตัดอย่างแม่นยำและเกลี้ยสีอย่างกลมกลืน ผลงานของเขามีชื่อเสียง คือ ภาพ “เสรีภาพนำชัยประชาชน” (Liberty Leading the People) โดยนำหลักศิลปะแบบโรแมนติกมาใช้ในการปฏิวัติ เดอลาครัวซ์แสดงให้เห็นว่าการลุกฮือของประชาชนมีความโรแมนติก ภาพคนที่เห็นเป็นกลุ่มควันเป็นการนำเสนอเชิงสัญลักษณ์ให้เห็นถึงการล่มสลายของเผด็จการในฝรั่งเศส ส่วนความสว่างไสวหมายถึงการเข้า

สู่ระบบสาธารณรัฐ สิ่งก่อสร้างที่มองเห็นในมุมไกลคือ หอคอยโบสถ์โนเตรอะ ตาม (Notre Dame) โดดเด่นอยู่ในตึกรามบ้านช่องของกรุงปารีส

ถึงแม้ว่าเดอลาครัวร์จะชอบวาดภาพที่มีฉากความรุนแรง การต่อสู้และการล่าสัตว์ แต่เขาก็สนใจฉากที่มีความสงบเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับภาพ “หญิงแห่งอัลเจียร์” (Woman of Algiers) ของเขากับภาพของแองส์ชื่อ “มหาโอดาลิสก์” (Grande Odalisque) ก็จะเห็นว่าเดอลาครัวร์ไม่ใช่เส้นที่คมชัด การใช้สีที่กลมกลืน และลายผิวเรียบตามแบบลัทธินีโอคลาสสิก ภาพคนของเขาทำให้ต้องหวนระลึกถึงน้ำหอมกลิ่นประหลาดและกลิ่นกัญชาในบรรยากาศของฮาเร็ม ในขณะที่ภาพมหาโอดาลิสก์ของแองส์จะดูตื่นและดูชัด ตรงกันข้ามกับภาพหญิงฮาเร็มสามคนที่นั่งอยู่ตรงหน้า หญิงแขกมัวร์ทางด้านขวาของเดอลาครัวร์จะรู้สึกตื่นตัวเต็มที่ เธอหันมาในลักษณะท่านางรำ ส่วนทางด้านซ้ายสุดเป็นหญิงแขกมัวร์เอนร่างพิงหมอนใหญ่ดูประหลาด ลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้ดูแล้วตรงกันข้ามกับหลักของภาพมหาโอดาลิสก์อย่างเห็นได้ชัด (พรสอนอง วงศ์สิงห์ทอง, 2547, น. 71-76)

ภาพที่ 2 : Shipwreck on the Coast, 1845-1863

ที่มา : www.takieng.com, 2020

Shipwreck on the Coast (ภาพที่ 2) แสดงให้เห็นถึงการเลือกใช้สีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างชัดเจน เป็นการป้ายสีโดยไม่เน้นความละเอียดแต่เป็นการเกลี่ยสีให้กลมกลืน

กัน ทั้งคลื่นน้ำ โขดหิน ท้องฟ้า ที่รวมกันแล้วแสดงออกถึงอารมณ์ความเหงา โดดเดี่ยว อ้างว้าง เป็นบรรยากาศที่เงียบสงบ สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยที่ได้นำเอาความโดดเด่นด้านการเลือกใช้สีที่สะท้อนอารมณ์ของเดอลาครัวร์ มาปรับใช้ในงานวิจัยได้อย่างลงตัว

ภาพที่ 3 : Christ on the Sea of Galilee, 1854

ที่มา : www.takieng.com, 2020

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Christ on the Sea of Galilee (ภาพที่ 3) เดอลาครัวร์มีความโดดเด่นตรงที่การให้ความรู้สึกสร้างอารมณ์สะท้อนใจด้วยฝีแปรงและการใช้สีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างเข้าถึงอารมณ์สมจริงที่น่าประทับใจ โดยในภาพนี้แสดงถึงความบ้าคลั่งของทะเล เรือที่โคลงไปตามการซัดของกระแสคลื่นน้ำ เปรียบตั้งพายุกำลังซัดโหมกระหน่ำ ทำให้รับรู้ถึงอารมณ์ความหวาดกลัว ประกับการเลือกใช้สีที่ทำให้อารมณ์หวาดกลัวได้เพิ่มทวีคูณขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเทคนิคและวิธีการมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานที่ต้องการนำเสนอในเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกผ่านโขดหิน ท้องทะเล และคลื่นน้ำ

1.3 การเริ่มต้นจากรูปธรรมสุนามธรรม

1.3.1 โรแมนติคิซึม (ROMANTICISM)

นับแต่ทศวรรษ 1790 เป็นต้นมา ลัทธิโรแมนติคิซึมเผยตัวตนออกมาในฐานะของการแสดงออกอย่างเสรีต่อต้านประเพณีและหลักเกณฑ์เก่า เป็นการแสดงออกซึ่งแรงบันดาลใจ (INSPIRATION) ต่อต้านเหตุผล (REASON)

ลัทธิโรแมนติคิซึม (ROMANTICISM) ไม่เพียงแต่ปฏิรูปแนวความคิดของศิลปินตะวันตก นักเขียน และคีตกวี แต่ยังเป็นเข็มทิศนำไปสู่ทิศทางอันหลากหลายแห่งความเป็นมนุษย์ และเป็นแก่นแกนของค่านิยมแห่งการแสวงหาพุทธิปัญญาในสมัยนั้น

ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ศิลปินต่าง ๆ นำเอาคำว่า ROMANTICISM มาเชื่อมโยงเข้ากับอุดมการณ์ของเขา เดอลาครัวซ์ (Eugene Delacroix) จิตรกรชาวฝรั่งเศสเป็นผู้นำที่กล้าหาญของกลุ่ม ROMANTICISM และจิตรกรรม LIBERTY LEADING THE PEOPLE 1830 ได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ของการปฏิวัติ (ทั้งทางด้านการเมืองและศิลปะ)

เฟรดดริช (Casper David Friedrich) เป็นศิลปินอีกท่านหนึ่งที่มีอัตลักษณ์ในการแสดงอารมณ์ซึ่งเร้าความรู้สึก โดยเฉพาะความคิดคำนึงโหยหาอาลัยได้อย่างเยี่ยมยอด จิตรกรรมสีน้ำมัน MOONRISE OVER THE SEA ค.ศ. 1820-26 (ภาพที่ 5) เป็นภาพที่มีองค์ประกอบโดดเด่นอยู่ตรงกลางภาพ บนโขดหินขนาดใหญ่ บุคคลทั้งสามกำลังเฝ้ามองเรือสองลำที่กำลังลอยล่องอยู่บนผิวน้ำราบเรียบ ท่ามกลางแสงจันทร์สาดส่องกระทบผิวน้ำ ทิวทัศน์ท้องทะเลยามค่ำ ณ เวลานั้นให้ความรู้สึกเว้งว่างและโหยหาอาลัย นับว่าเป็นการใช้ทัศนธาตุในส่วนของรูปทรงและพื้นที่ว่างซึ่งตัดกันอย่างแรง (เส้นขอบคมกับบรรยากาศสีสว่างๆ สีเหลืองกับสีม่วง ฯลฯ)

1.3.2 กลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ฝรั่งเศส (FRENCH IMPRESSIONIST)

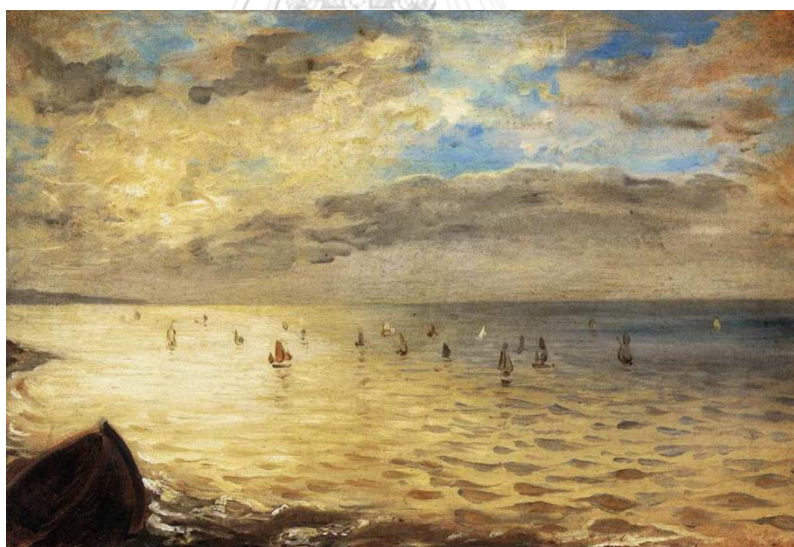
กลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ฝรั่งเศส (FRENCH IMPRESSIONIST) ได้แสวงหาวิธีการแสดงออกซึ่งแสงสีอันเจิดจ้าที่เขาเห็นในบรรยากาศทิวทัศน์นอกเมือง และ POST-IMPRESSIONIST ก็ได้ค้นพบวิธีการแสดงออกอันนำไปสู่จิตรกรรมสมัยใหม่ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20

วินเซนต์ แวนโก๊ะ (Vincent Van Gogh) (ภาพที่ 6) ได้เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสีต่างๆ ไว้มากมาย เป็นต้นว่า “จะไม่มีสีฟ้าปรากฏออกมาหากปราศจากสีเหลืองและสีส้ม” และ “ฉันพยายามแสดงกิเลสตัณหาภายในจิตใจมนุษย์ผ่านออกมาทางสีแดงและสีเขียว” (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, 2555, น. 12.)

โกแกง ได้แนะนำให้แวนโก๊ะเขียนภาพจากจินตนาการ IMAGINATION และไม่ต้องวาดโดยตรงจากธรรมชาติ “ คำแนะนำ คือ อย่าลอกเลียนธรรมชาติอย่างเดียว ศิลปะ เป็นนามธรรม ดึงมันออกจากธรรมชาติในขณะที่ฝัน ณ เบื้องหน้ามันและคำนึงถึง ผลแห่งการสร้างสรรค์ (CREATION) ที่จะเกิดขึ้น ”

เซซานน์ (ภาพที่ 7) แนวการทำงานของผม ถ้ามี่ – ขึ้นอยู่กับ HATRED OF IMAGINATION (การถ่ายทอดของเซซานน์นั้น เชื่อมโยงความรู้สึกเข้ากับการแสดงออก SENSATION TO EXPRESSION)

คำแนะนำจากเซซานน์ศิลปินรุ่นหลัง “ขณะวาดภาพอย่าตรึงสายตาไว้จุดเดียว มองสรรพสิ่งและสังเกต การสะท้อนของสีที่มีต่อสิ่งรอบข้าง วาดท้องฟ้า น้ำ ต้นไม้ พื้นดินไปพร้อม ๆ กันสังเกต AERIAL PERSPECTIVE อย่าทำโดยยึดกับกฎเกณฑ์ใด ๆ ตายตัว วาดสิ่งที่คุณสังเกตเห็นและรู้สึก” (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, 2555, น. 13-14.)

ภาพที่ 4 : Sea Viewed from the Heights of Dieppe, 1845 – 1863

ที่มา : www.takieng.com, 2020

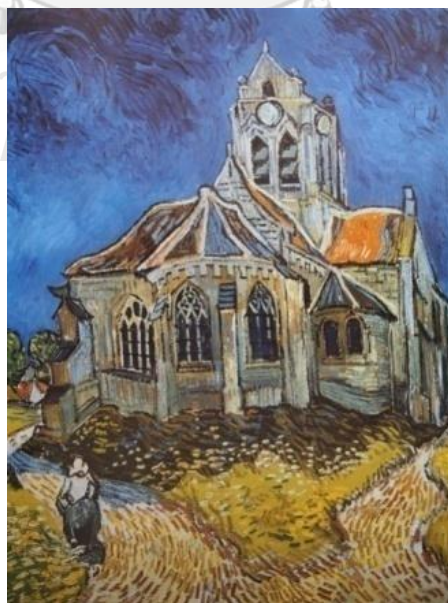
Sea Viewed from the Heights of Dieppe (ภาพที่ 4) เดอลาครัวซ์ มีความโดดเด่นในเรื่องของการเลือกใช้สีที่สะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกได้เป็นอย่างดี ในภาพนี้เลือกใช้สีเหลืองที่แสดงถึงท้องทะเลในตอนเช้า ให้อารมณ์ความรู้สึกถึงความสดชื่นพร้อมรับกับวันใหม่ รู้สึกถึงความ

สงบนิ่งของคลื่นทะเลและความเงียบ เทคนิคการใช้สีของเดอลาคัวร์ซ์ยังมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของการเขียนภาพ ทั้งในสไตล์อิมเพรสชันนิสต์และโพสต์อิมเพรสชันนิสต์อีกด้วย เดอลาคัวร์ซ์ได้รับการยกย่องเป็นหนึ่งในจิตรกรชั้นครูยุคเก่า (Old Masters) และเป็นศิลปินระดับโลกอีกคนหนึ่งที่ได้รับการยกย่องชื่นชมเป็นอย่างมากในศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 5 : Friedrich, MOONRISE OVER THE SEA, 1820-26

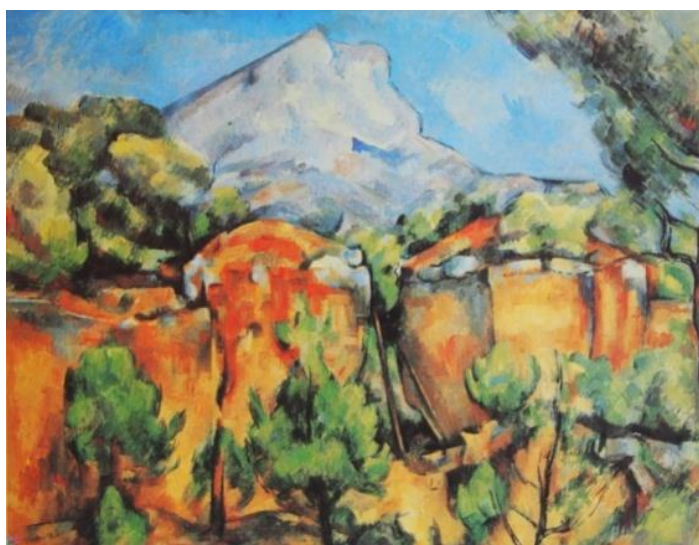
ที่มา : [Wikipedia](#), 2019

ภาพที่ 6 : Vincent Van Gogh, THE CHURCH AT AUVERS, 1890

ที่มา : [Wikipedia](#), 2019

ภาพที่ 5-6 แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกอ้างว้าง ความโหยหาอาลัย ความคิดถึง ความเหงา และความรู้สึกที่ถ่ายทอดออกมาจากการเลือกใช้สีที่เชื่อมโยงกัน ทำให้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการเลือกใช้สีที่ส่งผลต่อการถ่ายทอดอารมณ์ สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกสะท้อนออกมาในช่วงเวลาและบรรยากาศที่ใกล้เคียงกับการสร้างสรรค์งานของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้นำแรงบันดาลใจเรื่องการเลือกใช้สีที่เป็นเทคนิคที่โดดเด่นนี้มาเป็นเกณฑ์ในการเลือกใช้ช่วงเวลาที่บ่งชี้ไปยังช่วงเย็นในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกลงบนผ้าใบ

ภาพที่ 7 : MONT SAINTE-VICTOIRE SEEN FROM THE BIBEMUS QUARRY, 1897

ที่มา : Wikipedia, 2019

ภาพที่ 7 ผลงานของเซซานน์จะไม่คำนึงถึงความเป็นจริงของแสง และเงาตามธรรมชาติ แต่เขาได้เปลี่ยนแปลงรูปร่างและสีสันทันของธรรมชาติไปตามความต้องการของตัวเอง รูปร่าง และทัศนียภาพโดยรอบถูกเปลี่ยนรูปทรงให้ดูง่ายขึ้นเป็นรูปทรงเรขาคณิตและเกิดปริมาตรเป็นแสงและเงาที่ไม่เหมือนจริง เทคนิคและวิธีการนี้ส่งอิทธิพลต่อผู้วิจัยที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานโดยวาดภาพที่ไม่เน้นเหมือนจริงตามธรรมชาติ แต่จะเน้นที่การใส่อารมณ์ความรู้สึกในช่วงเวลานั้น ๆ

จากการสังเกตและรู้สึกต่อผลงานเหล่านี้ ผู้วิจัยได้เห็นถึงเอกลักษณ์และเทคนิคเฉพาะตัวของแต่ละศิลปินที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยได้ เช่น รู้สึกถึงความโหยหาอาลัย ความคิดถึง ความเหงา ความรู้สึกที่ถ่ายทอดออกมาจากการเลือกใช้สีที่เชื่อมโยงกัน ของวินเซนต์ แวนโก๊ะ (Vincent Van Gogh) ซึ่งที่มาของหัวข้อวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเฝ้าสังเกตชายทะเลในช่วงเวลาที่แตกต่างกันทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่น คลื่นกระทบโขดหิน ช่วงเช้าจะทำให้เกิด

ความรู้สึกสดชื่น กระตือรือร้น รู้สึกมีชีวิตชีวา สีที่จะเลือกใช้จะออกไปในโทนสีน้ำเงิน สีขาว และสีน้ำตาล ช่วงบ่าทำให้รู้สึกเฉื่อยชา ถึงแม้จะเกิดกระแสลมที่แรงทำให้คลื่นใหญ่ที่กระทบโขดหิน ตัดกับความรู้สึกตื่นเต้น กระตือรือร้น สีที่เลือกใช้จะเป็นสีสด โทนสีฟ้า สีเขียว สีเหลือง และสีส้ม ช่วงเย็นจะทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย เจ็บเหงา บางครั้งทำให้เกิดความรู้สึกเศร้า สีที่เลือกใช้จะเป็นโทนสีน้ำตาล สีดำ เป็นต้น

สรุปว่า ผู้วิจัยจึงเลือกเวลาช่วงบ่าไปจนถึงช่วงเย็น เนื่องจากการสื่อสารอารมณ์ในรูปแบบที่แสดงออกถึงตัวตนของผู้วิจัยที่บางอารมณ์รู้สึกเฉื่อยชาตัดกับความรู้สึกตื่นเต้น กระตือรือร้น และช่วงเวลาดังกล่าวการหักเหของแสงมีความชัดเจนในทุกรูปแบบโดยใช้สีน้ำมัน หลากหลายสีสนทั้งสีส้ม สีเขียว สีน้ำตาล สีเหลือง สีชมพู และสีม่วงอย่างลงตัว กล่าวได้ว่าทุกเฉดสีผสมผสานให้เกิดความงดงามอย่างยิ่งต่อผลงานที่เสนอ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นธรรมชาติอย่างแท้จริง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ

2.1 ศิลปะลัทธิสำแดงพลังอารมณ์ (EXPRESSIONISM)

คำว่าลัทธิสำแดงพลังอารมณ์ (EXPRESSIONISM) เป็นคำที่ใช้คล้ายกับคำว่า ลัทธิโรแมนติก (Romanticism) ซึ่งมีความหมายทั้งเฉพาะเจาะจงและใช้ทั่ว ๆ ไป เพื่อที่จะใช้ระบุถึงปรากฏการณ์ทางศิลปะได้อย่างรัดกุม ในความหมายกว้างๆ คำ ๆ นี้ใช้ระบุถึงปรากฏการณ์ทางศิลปะ ซึ่งถืออารมณ์เป็นสิ่งสำคัญเหนือกว่าความคิดและศิลป์ที่ใช้สื่อ (Media) เพื่อสำแดงพลังอารมณ์ภายใต้ข้อตกลงเกี่ยวกับสุนทรียะทางศิลปะเพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าว งานศิลปะแนวนี้ศิลปินจึงมักจะเลือกเนื้อหาที่มีความเร้าใจ สร้างอารมณ์อันเข้มข้นให้กับผู้ชม เช่น การต่อสู้ ความโกรธ ทุกข์ทรมาน ความตาย และการแสดงออกมักจะเน้นไปที่การแสดงออกด้วยการใช้สีในลักษณะของเส้นซึ่งเกิดจากการแสดงออกด้วยอารมณ์ฉบับพลันทันที

เอ็ดเวิร์ด มังก์ เช่นนี้พบได้ในผลงานศิลปะทุกยุคทุกสมัยและทุกวัฒนธรรม ซึ่งแตกต่างกันทางความเข้มข้นของอารมณ์ที่ศิลปินถ่ายทอดออกมา ยกตัวอย่างเช่น จิตรกรรมและภาพลายเส้นของเรมбранท์ (Rembrandt) ภาพพิมพ์เทคนิคเอชชิง (Etching) ของโกยา (Goya) ฯลฯ

ส่วนการใช้ในลักษณะแคบลงมา เอ็ดเวิร์ด มังก์ เป็นคำที่รวมเอางานของศิลปินจำนวนมาก (ซึ่งมีหลายรูปแบบ) ในระหว่างปลายศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งศิลปินตระหนักถึง

เสรีภาพที่จะแสดงโลกทัศน์ส่วนตัวออกมา โดยถ่ายทอดอารมณ์และประสบการณ์ภายใน ไม่ว่าจะเป็ความเกรี้ยวกราด พลุ่พล่าณ ความลึกลับ อารมณ์รุนแรงสู่สายตาของผู้ชม ในชวงนี้ชาวตะวันตกได้เริ่มปรับทัศนคติของเขาเกี่ยวกับมนุษยศาสตร์สาขาต่าง ๆ ไม่จำกัดเฉพาะทัศนศิลป์เท่านั้น ยังรวมไปถึงดนตรีและวรรณกรรมอีกด้วย

บุคลิกภาพของศิลปินที่เต็มไปด้วยอารมณ์ (อันรุนแรง) เริ่มเป็นที่รับรู้กันในช่วงศตวรรษที่ 1870 ศิลปินที่อ่อนไหว เจ้าอารมณ์ทนทุกข์ทรมาน จากความคิดที่ไม่เหมือนคนอื่นมีตัวอย่างให้เห็นมากขึ้น ระดับความทรมานนั้นก็ไล่เรียงจากมีปัญหาทางอารมณ์ไปจนถึงคลุ้มคลั่ง ศิลปินที่มีชื่อเสียงไม่น้อยกว่า 6 คนที่อยู่ภายในชวงนี้ แวนโก๊ะ มังซ์ เอนเซอร์ (Ensor) เคียร์เนอร์ (Kirchner) เบคมันน์ (Beckmann) และกรือซ (Grosz) (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา, 2545, น. 131-132.)

ลัทธิเอ็กซเพรสชันนิสม์ ลัทธิแสดงพลังอารมณ์ (Expressionism) คือ ขบวนการทางวัฒนธรรมที่เริ่มขึ้นในเยอรมนีเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 วัตถุประสงค์ของขบวนการนี้ คือ การแสวงหาความหมายของ “ความรู้สึกมีชีวิตชีวา” (Being alive) และประสบการณ์ทางอารมณ์ แทนความเป็นจริงทางวัตถุ แนวโน้มของศิลปินกลุ่มนี้จะบิดเบือนความเป็นจริงเพื่อที่จะแสดงผลที่มีต่ออารมณ์ และเป็นศิลปะอัตวิสัย (Subjective art Form) ซึ่งหมายถึง มุมมองหรือความคิดเห็นของบุคคล โดยเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความเชื่อ หรือความต้องการ ซึ่งอาจตรงข้ามกับความเป็นจริงก็ได้

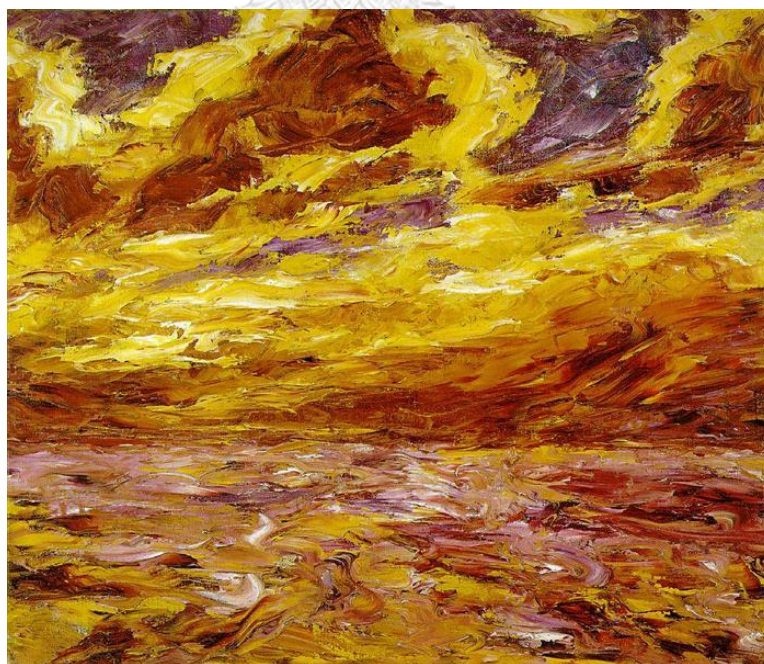
เอ็กซเพรสชันนิสม์ปรากฏในงานศิลปะหลายรูปแบบที่รวมทั้ง จิตรกรรม วรรณกรรม การละคร ภาพยนตร์ สถาปัตยกรรม และดนตรี และมักจะเป็นคำที่มีนัยยะถึงอารมณ์รุนแรงภายใน (Angst) และในช่วงเวลาเดียวกันกับที่กลุ่มโฟวิสม์ อุบัติขึ้นที่ฝรั่งเศสและเยอรมัน ก็มีกลุ่มเอ็กซเพรสชันนิสม์เกิดขึ้นมาใหม่เหมือนกัน ศิลปินที่มีชื่อเสียง เช่น รู โอลท์ (Rouault) โคคอสคา (Kokoschka) เดียโก ริเวรา (Diego Rivera) และ บลูม (Blume) โดยศิลปินกลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลแนวคิด คตินิยมจาก วินเซนต์ แวนโก๊ะ และพอล โกแกง (Paul Gauguin) โดยตรง คือ การแสดงออกถึงอารมณ์ภายในอันเร้าร้อนรุนแรง การใช้สีและการตัดเส้นรอบนอก เพื่อให้รูปทรงเด่นชัดและแข็งกร้าว พวกเขาสะท้อนแนวคิดที่เกี่ยวกับสังคม และความเป็นจริงในสังคม ความประทับใจในธรรมชาติ ขาดลงฉับพลันทั้งความรู้สึกรุนแรง บ้าระห่ำ เกลียดชัง ทารุณ ความเจ็บปวดทรมานทางร่างกาย ทรมาน นำเกลียดน่ากลัว เป็นการมองโลกในแง่ร้าย มีความเชื่อมั่น แสงสี การรับรู้โลกภายนอก ตอบสนองด้วยความรู้สึกของตนเอง (ศิลปะอัตวิสัย) ต่างจากโฟวิสม์ ซึ่งพวกเขาคิดว่าศิลปะกรรมของยุโรปโดยทั่วไปมีแนวโน้มการแสดงออกไปในด้านที่หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับความจริง ศิลปินต่างเสแสร้งและปิดบังโลกแห่งความเป็นจริง คำนี้ถึงความงามแต่อย่างเดียว ทำให้มันดูสง่าเป็นของเข้าใจยาก ศิลปินทั้งสองกลุ่มไม่ได้ยึด

แนวทางดั้งเดิม เรียกว่า พวกเขามีความคิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความงามทางศิลปะกว่าได้ แล้วหันมาเสนอ งานที่กล้าเผชิญหน้าตรงๆ ระหว่างโลกและมนุษย์ แต่การแสดงออกของทั้งสองกลุ่มก็มีแนวทาง แตกต่างกับโฟวิสม์ (ซวพล จิ่งสนาม, 2559 น. 20-25.)

สรุปว่า ศิลปะแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ เป็นศิลปะที่แสดงออกถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ที่ รุนแรง โดยยึดหลักความจริงของสังคม สังคมที่โหดร้าย ไม่เพื่อฝัน อีกทั้งใช้สีที่ฉูดฉาดเพื่อแสดง อารมณ์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งต่างจากลัทธิโฟวิสม์ ที่เน้นไปในทางเพื่อฝัน ปิดบังความจริงที่โหดร้าย ด้วย การเน้นไปที่ความงดงาม

ผู้วิจัยได้แนวคิดในการถ่ายทอดสีสันทันด้วยการปาดป้ายสีหนาอย่างรวดเร็ว แสดงพลังอารมณ์ จากตัวศิลปินในเวลาช่วงบ่ายไปจนถึงช่วงเย็น เป็นการสื่อสารอารมณ์ในรูปแบบที่แสดงออกถึงตัวตน ของผู้วิจัยที่บางอารมณ์รู้สึกเฉื่อยชาตัดกับความรู้สึกตื่นเต้น กระตือรือร้น และเจียบเหงารวมอยู่ด้วย ช่วงเวลาดังกล่าวการหักเหของแสงมีความชัดเจนในทุกรูปแบบโดยใช้น้ำมัน หลากหลายสีสันทัน ทั้ง สีส้ม สีเขียว สีน้ำตาล สีเหลือง สีชมพูและสีม่วงอย่างลงตัว กล่าวได้ว่าทุกเฉดสีผสมผสานให้เกิดความ งดงามอย่างยิ่งต่อผลงานที่เสนอ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นธรรมชาติอย่างแท้จริง

เอมิล นอลเดอ (Emil Nolde) ศิลปินที่สร้างแรงบันดาลใจ

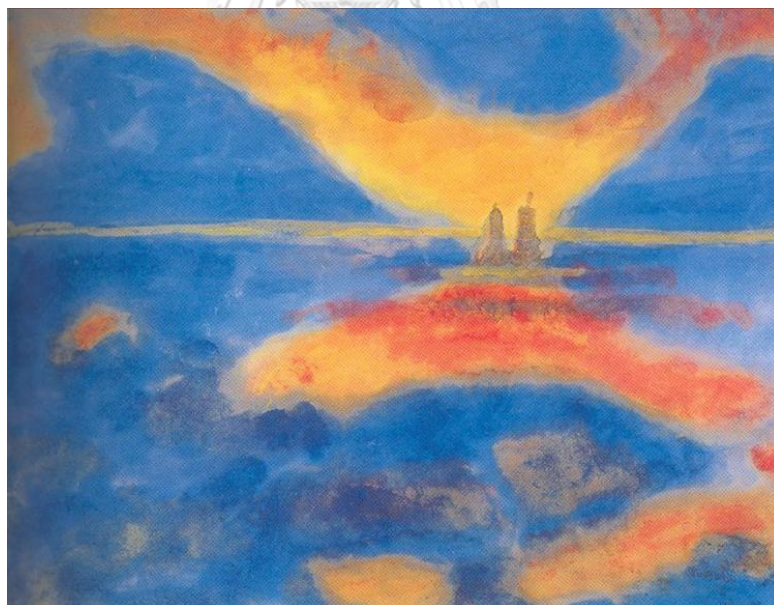
ภาพที่ 8 : Autumn Sea VII

ที่มา : <https://images.search.yahoo.com>, 2020

ภาพที่ 9 : Sunrise at the sea, 1927

ที่มา : <https://images.search.yahoo.com>, 2020

ภาพที่ 10 : Sea off Alsen, 1910

ที่มา : www.images.search.yahoo.com, 2020

การสร้างสรรคผลงานของ Emil Nolde (ภาพที่ 8-10) แสดงให้เห็นถึงสีสันที่สดใส มีชีวิตชีวา การเลือกใช้สีสดตัดกันอย่างแรงแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกภายในที่แท้จริงของศิลปิน โดย

ที่ไม่คำนึงถึงสัดส่วนหรือความเป็นจริงมากจนเกินไป ซึ่งผู้วิจัยได้อธิพลจากแนวคิดนี้นำมาสร้างสรรค์ผลงาน เช่น โขดหิน ที่แสดงให้เห็นถึงความดิบที่ไม่ได้เก็บรายละเอียด สีของบรรยากาศที่ศิลปินเลือกใช้จากอารมณ์ความรู้สึก ณ ช่วงเวลานั้น ๆ ที่เหมือนธรรมชาติแต่ไม่ได้เลียนแบบธรรมชาติโดยตรง

เอมิล นอลเดอ (Emil Nolde) เกิดเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม ค.ศ. 1867 เป็นจิตรกรชาวเยอรมันเชื้อสายเดนมาร์ก เกิดในบ้านไร่แห่งหนึ่งใกล้กับหมู่บ้านเล็ก ๆ ในประเทศเดนมาร์ก เด็บโตมาในฟาร์ม เป็นลูกชานา มีพี่น้อง 4 คน ชอบวาดภาพมาตั้งแต่เด็ก ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1884-1888 เขาไปฝึกหัดเป็นช่างไม้ในโรงงานผลิตเครื่องเรือนและในขณะเดียวกันก็วาดภาพไปด้วย

หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปี ค.ศ. 1920 นอลเดอให้การสนับสนุนการดำเนินงานของ พรรคนาซีอย่างออกนอกหน้า เขาไม่ชอบศิลปินิวและพยายามแสดงให้เห็นว่าลัทธิสำแดงพลังอารมณ์ (Expressionism) เป็นศิลปะของเยอรมัน อย่างไรก็ตาม ฮิตเลอร์ก็ไม่ชอบงานของเขาและเรียกผลงานของเขาว่า "ศิลปะที่เสื่อมทราม" (degenerate art) ไม่นานผลงานจำนวน 1052 ชิ้นของนอลเดอก็ได้ถูกยกออกไปจากพิพิธภัณฑ์มากกว่าผลงานของศิลปินคนอื่น ๆ เนื่องจากฮิตเลอร์เห็นว่าภาพวาดของเขาน่าเกลียดและไม่มีความเป็น "อาระยัน" เอาเสียเลย นอกจากนี้ นอลเดอก็ยังถูกสั่งห้ามวาดภาพไปจนถึงปี ค.ศ. 1941 Emil Nolde เป็นจิตรกรชาวเยอรมัน ผลงานของเขาถูกจัดอยู่ในประเภท Expressionism คือเป็นผลงานที่ใช้สีอย่างมีชีวิตชีวา แสดงออกถึงอารมณ์แท้จริงของผู้วาดโดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนหรือความเป็นจริงของสิ่งที่วาดมากนัก Emil Nolde เป็นจิตรกรที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของศตวรรษที่ 20 เขาวาดทั้งสีน้ำและสีน้ำมัน ลักษณะเด่นของภาพวาดของเขาคือใช้สีที่ชัดเจนคมเข้ม ชอบใช้สีแดงเข้มและเหลืองทองเป็นพิเศษ (www.images.search.yahoo.com, สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2563.)

2.2 ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art)

ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) เป็นคำที่ใช้เรียกการสร้างงานศิลปะตั้งแต่ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงประมาณคริสต์ทศวรรษ 1970 (สำหรับการสร้างงานศิลปะเมื่อไม่นานมานี้มักจะเรียกว่า ศิลปะร่วมสมัย หรือ ศิลปะหลังสมัยใหม่) โดยการเป็นงานที่มีลักษณะเป็นสากล และเป็นแบบอย่างของแต่ละบุคคลมากกว่าที่จะเป็นแบบอย่างศิลปะแห่งแคว้นซึ่งเป็นแบบที่มีความแตกต่างกันจนยากที่จะกล่าวอย่างผิวเผินได้ วัสดุและเทคนิคใหม่ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์อย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งผลผลิตของเครื่องจักรกลได้สะท้อนไปสู่งานศิลปะทำให้รูปแบบของศิลปะมีความ

หลายหลายมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกัน ความรู้ทางด้านจิตวิทยาและฟิสิกส์ได้จัดแจงรูปแบบความคิดของศิลปินที่มีต่อมนุษย์ และโลกทางกายภาพขึ้นใหม่

อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไม่สามารถที่จะอธิบายให้เข้าใจอย่างง่าย ๆ ได้ แม้ว่าแนวโน้มศิลปะหลายๆ แบบในสมัยพุทธศตวรรษที่ 25 จะได้พยายามลดคุณค่าแบบอย่างศิลปะส่วนตนไปบ้าง แต่แนวโน้มที่แพร่หลายไปนี้ก็นับหนักที่ความคิดริเริ่มเป็นสำคัญ ลักษณะสำคัญของงานศิลปะสมัยใหม่ จึงเป็นปฏิกิริยาที่ศิลปินแต่ละคนแสดงออกต่อโลกรอบตัว การค้นหาอาณาจักรความฝันเพียงของแต่ละคน การสร้างโลกทัศน์ใหม่ของตัวเองจากวัสดุและเทคนิควิธีการที่แปลกใหม่ไปจากเดิม เหล่านี้เป็นลักษณะสำคัญของงานจิตรกรรม ประติมากรรมแห่งพุทธศตวรรษที่ 25 แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความสนใจในศิลปะวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและได้รับอิทธิพลจากศิลปะในแบบดั้งเดิมอีกด้วย (www.th.wikipedia.org, สืบค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2563.)

จากลักษณะสำคัญของงานศิลปะสมัยใหม่ ทำให้ผู้วิจัยนำประสบการณ์โดยตรงมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ซึ่งผู้วิจัยอยู่ในสังคมที่ต้องพบเจอผู้คนที่หลากหลาย และในความหลากหลายนี้ทำให้ต้องปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดให้ได้ในสังคมที่มนุษย์แสวงหาผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และที่สำคัญเป็นสังคมที่สิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้คนรอบกายและโลกที่หมุนไป เป็นแบบทดสอบที่ดีที่สุดของมนุษย์ในการปรับตัวและแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ชีวิตที่โลดแล่นที่ผ่านมาเหล่านี้ที่บางครั้งแสดงออกได้ มาแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ใช้ความอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่สามารถพูดออกมาได้ถ่ายทอดออกมาผ่านการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งความรู้สึกปะทุออกมา ความรู้สึกอ่อนแอ และความเจ็บปวดใน ชีวิต

สรุปว่า ศิลปะสมัยใหม่ จึงเป็นรูปแบบเฉพาะของศิลปินแต่ละคนเน้นความเป็นตัวของตัวเองของศิลปินแต่ละกลุ่มซึ่งมีมากมายหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มก็มีแนวคิดเทคนิค วิธีการที่แตกต่างกันออกไปอย่างหลากหลาย บ้างก็สะท้อนสภาพสังคม บ้างก็แสดงมุมมองบางอย่างที่แตกต่างออกไป บ้างก็แสดงภาวะทางจิตของศิลปินและกลุ่มชน บ้างก็แสดงความประทับใจในความงามตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีการนำเอาเรื่องราว วัสดุอุปกรณ์แบบใหม่ๆ รวมถึงเครื่องจักรกลหรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์งานมากขึ้น การบริโภคหรือการสนับสนุนงานศิลปะ ไม่จำกัดอยู่ที่ชนชั้นสูง ชุนนาง หรือผู้ร่ำรวยอย่างแต่ก่อนเท่านั้น แต่ยังคงตอบสนองต่อประชาชนทั่วไปอีกด้วย ไม่เพียงแต่รูปแบบที่หลากหลายทางศิลปะเท่านั้นที่เกิดขึ้น รูปแบบศิลปะสมัยดั้งเดิมก็ยังได้รับความนิยมและสืบทอดต่อกันมาจนถึงสมัยปัจจุบันด้วย

โคล้ด โมเนท์ (Claude Monet ค.ศ.1840 -1926) ศิลปินที่สร้างแรงบันดาลใจ

ภาพที่ 11 : Impression, Sunrise ,1872

ที่มา : Wikipedia, 2019

ภาพที่ 12 : The Beach at Sainte Adresse , 1867

ที่มา : Artic.edu, 2019

ภาพที่ 13 : The Beach And The Porte D'Aval, 1883

ที่มา : Wikiart, 2019

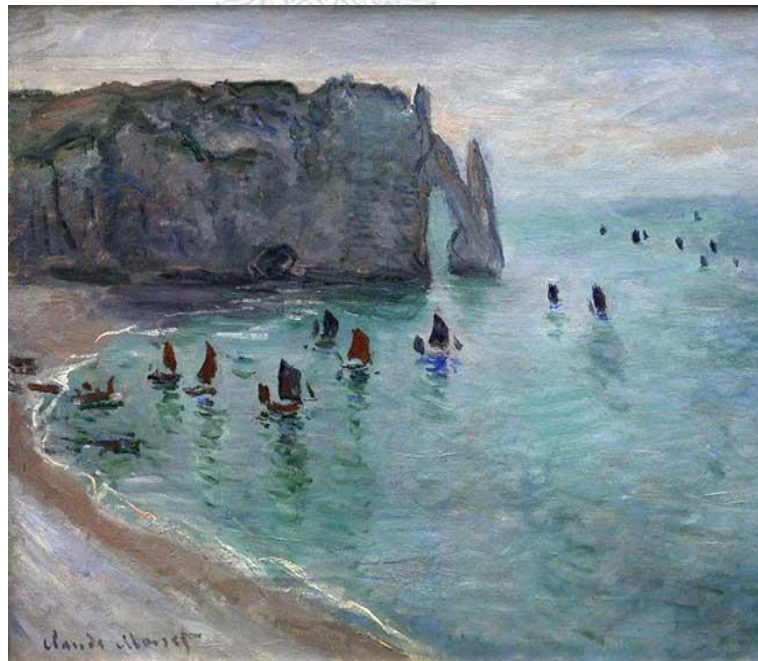

ภาพที่ 14 : Stormy Sea in Étretat, 1883

ที่มา : Wikipedia, 2019

ภาพที่ 15 : Cliffs Of The Porte d'Aval, 1885
ที่มา : Nortonsimon, 2018

ภาพที่ 16 : Etretat The Aval Door Fishing Boats Leaving The Harbour, 1885
ที่มา : Wikimedia, 2019

ภาพที่ 17 : The Cliffs At Etretat , 1886

ที่มา : Wikimedia, 2019

การสร้างสรรคผลงานของโมนี (ภาพที่ 11-17) จะเป็นการเขียนภาพที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกมากกว่ารายละเอียดรูปร่างและพื้นผิวของภาพ เป็นการวาดภาพจากความประทับใจในสิ่งที่เห็นของศิลปิน แทนที่จะพยายามทำให้เหมือนจริงตามธรรมชาติ โดยเฉพาะในจิตรกรรมทิวทัศน์ เป็นการป้ายปาตสีและการเลือกสีที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกออกมาอย่างแท้จริง โมนีเป็นศิลปินที่คลั่งไคล้การวาดภาพทิวทัศน์เป็นอย่างมาก ดังนั้นเขาจะใช้เวลาในการวาดภาพกลางแจ้งมากกว่าวาดภาพอยู่แต่ในสตูดิโอ เขาใช้สีแท้ โดยจะป้ายหลายๆ สีและหลายๆ น้ำหนักในบริเวณเดียวกัน ทำให้เมื่อมองภาพในระยะไกลนั้นจะมีความแพรวพราวระยิบระยับ แต่เมื่อถอยออกมานั้นภาพจะดูมีความกลมกลืนมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเขาต้องการให้สีเหล่านั้นผสมกันในดวงตาของผู้ดู แต่เขาไม่นิยมใช้สีดำในส่วนที่เป็นเงา โดยเขาจะใช้สีเข้มอื่น ๆ เจือเข้าไปแทน

คลอดี โมเนต์ (Claude Monet) ศิลปินอิมเพรสชันนิสต์ผู้โด่งดังเจ้าของภาพเขียนชุดประทับใจตลอดกาล เป็นจิตรกรคนสำคัญของฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 19 ถึง 20 เป็นผู้ริเริ่มศิลปะอิมเพรสชันนิสต์หรือลัทธิประทับใจ และมีบทบาทสำคัญในปรัชญาและการปฏิบัติของขบวนการนี้

โดยเฉพาะในการเขียนภาพทิวทัศน์กลางแจ้ง โมนะที่มีผลงานภาพเขียนที่มีชื่อเสียงโด่งดังมากมาย ภาพชุด Water Lilies ที่เขาเขียนจากสวนหลังบ้านของเขาเองเป็นภาพชุดที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง มีชื่อเสียงมากที่สุด ภาพเขียนหลายๆ ภาพของโมนะ ให้ความรู้สึกเสมือนได้เข้าไปอยู่ร่วมในบรรยากาศตามภาพ สร้างความประทับใจแก่ผู้ชมอย่างไม่รู้ลืม สไตส์การเขียนภาพของโมนะยังสร้างแรงบันดาลใจและมีอิทธิพลต่อศิลปินรุ่นหลังตลอดมา เขาเป็นหนึ่งในศิลปินที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในประวัติศาสตร์

ช่วงเวลาที่อยู่ที่อาร์ฌ็องเตย โมนะได้พัฒนาสไตส์การเขียนภาพของตัวเองขึ้นมา ระหว่างนั้น โมนะได้พบปะพูดคุยกับศิลปินรุ่นใหม่ที่เป็นเพื่อนของเขาหลายคนรวมทั้ง Renoir, Sisley, Pissarro และ Manet ผู้ซึ่งตอนแรกไม่ค่อยชอบเขานักเพราะคนมักสับสนกับชื่อที่คล้ายกัน และพวกเขาได้ตั้งกลุ่ม Anonymous Society of Painters, Sculptors, and Engravers เพื่อแสดงผลงานศิลปะของพวกเขาได้อย่างอิสระไม่ต้องง้อ Paris Salon ที่มีกฎเกณฑ์ผลงาแนวใหม่อยู่เสมอ งานนิทรรศการของกลุ่มศิลปินใหม่นี้จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 1874 โมนะส่งภาพ Impression, Sunrise ซึ่งเป็นภาพทิวทัศน์ที่ท่าเรือในหมอกยามเช้าของเมืองเลออาวร์ถูกเขียนขึ้นในปี 1872 เข้าร่วม แล้วชื่อของภาพนี้ได้กลายเป็นที่มาของชื่อกลุ่มของพวกเขาโดยไม่ได้ตั้งใจ

Louis Leroy จิตรกรและนักประพันธ์ผู้มีอารมณ์ขันได้เขียนวิจารณ์งานนิทรรศการลงในหนังสือพิมพ์ในเชิงเยาะเย้ยอย่างเจ็บแสบ โดยใช้ชื่อเขียนของเขาว่า The Exhibition of the Impressionists เป็นการเอาชื่อภาพและตัวภาพของโมนะมาเล่นคำและประเด็นในการวิจารณ์ ทำนองว่า ‘ถ้าจะเกิดความประทับใจ (Impression) มันจะต้องมีอะไรบางอย่างในภาพนั้น ไม่ใช่งานหยาบๆ ง่ายๆ เหมือนยังไม่เสร็จแบบภาพทิวทัศน์ทะเลของโมนะ แต่บรรดาศิลปินในกลุ่มชอบชื่อที่ Leroy ตั้งให้และใช้เรียกกลุ่มของตัวเองเรื่อยมา ภายหลังอิมเพรสชันนิสม์ก็ได้กลายเป็นหนึ่งในการเคลื่อนไหวทางศิลปะที่มีอิทธิพลมากที่สุดในประวัติศาสตร์ (www.takieng.com, สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2563.)

โมนะ เป็นจิตรกรคนสำคัญของประเทศฝรั่งเศสในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึง 20 มีความสำคัญในการเป็นผู้ริเริ่มศิลปะในลัทธิประทับใจและมีบทบาทสำคัญในปรัชญาและการปฏิบัติของขบวนการนี้ ซึ่งเป็นการ วาดภาพจากความประทับใจในสิ่งที่เห็นของผู้วาด แทนที่จะพยายามทำให้เหมือนจริงตามธรรมชาติ โดยเฉพาะในจิตรกรรมภูมิทัศน์ คำว่า “Impressionism” มาจากชื่อภาพเขียนของ โมนะ เอง ชื่อ “Impression, Sunrise” (ความประทับใจของพระอาทิตย์ขึ้น)

วินเซนต์ แวน โก๊ะ (Vincent Van Gogh ค.ศ.1853 -1890) ศิลปินที่สร้างแรงบันดาลใจ

ภาพที่ 18 : Farmhouse in Provence, Arles ,1888

ที่มา : Wikimedia, 2019

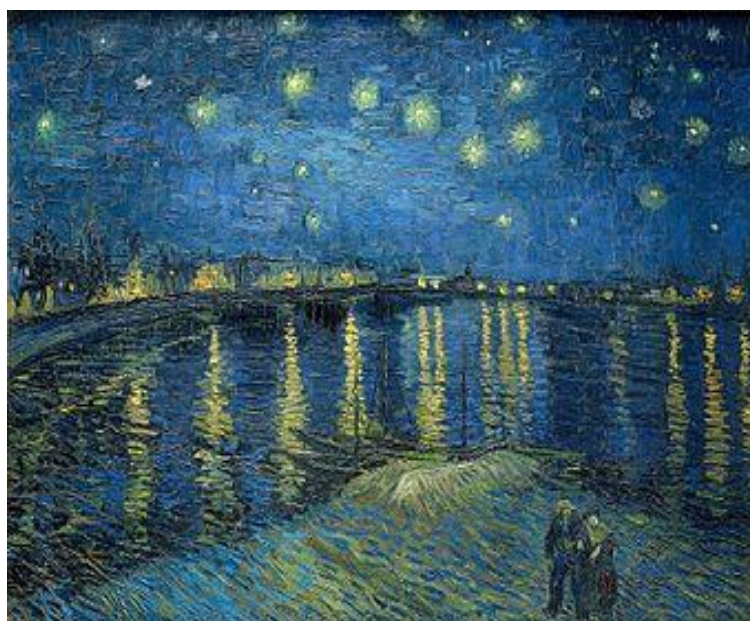

ภาพที่ 19 : Farmhouse in Provence, Arles , 1888

ที่มา : Wikimedia, 2019

สีเหลืองทองและสีส้ม (ภาพที่ 18-19) ที่ปรากฏอยู่ในจิตรกรรมโรงนาในโปรวองซ์อาร์ลส์ (Farmhouse in Provence, Arles) จึงไม่เพียงแต่เป็นการถ่ายทอดปฏิกิริยาของแสงที่สาดส่องมายังท้องทุ่งยามเที่ยงวันของฤดูร้อน ยังสะท้อนให้เห็นถึงพลังงานที่เปี่ยมล้นและความ

ปีติยินดี ซึ่งจิตรกรรู้สึกในเดือนแรกที่เดินทางมายังอาร์ลส์ แวนโก๊ะทำงานโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยบางครั้งเขาทำงานถึง 16 ชั่วโมงในหนึ่งวัน ผลงานของแวนโก๊ะ จะใช้ฝีแปรงที่หนา ตวัดเป็นรอยสั้นๆ อย่างหนักแน่นและรุนแรง เมื่อดูผลงานของเขาในระยะใกล้ จะเห็นเนื้อสีเป็นก้อนๆ อยู่บนพื้นผ้าใบอย่างชัดเจน การใช้สีของแวนโก๊ะก็มีสีสันสดใสมากขึ้น เนื่องจากเขาประทับใจสีสันงานศิลปะญี่ปุ่นที่เริ่มเข้ามาเผยแพร่ในกรุงปารีส

ภาพที่ 20 : Starry Night Over the Rhone, 1888

ที่มา : Wikimedia, 2019

“ราตรีประดับดาว” (Starry Night) (ภาพที่ 20) ผลงานนี้มีลักษณะเด่นตรงรอยฝีแปรงที่ทิ้งร่องรอยพื้นผิว (Texture) ไว้อย่างชัดเจน ทำให้รู้สึกได้ถึงผิวจริงของต้นไม้ที่อยู่ด้านหน้า ความรู้สึกถึงพลังที่อยู่ในฝีแปรง รู้สึกได้ถึงลมและดวงดาวที่สว่างไสว และที่สำคัญที่สุดคือให้ความรู้สึกเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของตัวแวนโก๊ะเอง

แวนโก๊ะ จิตรกรเชื้อสายดัตช์เป็นจิตรกรผู้สร้างสรรค์งานจิตรกรรมที่มีเอกลักษณ์มากที่สุดคนหนึ่ง แวนโก๊ะเริ่มเขียนภาพและมีความมุ่งมั่นที่จะเป็นจิตรกรเมื่ออายุได้ 27 ปี ด้วยการฝึกฝนเคียงกรำตัวเองอย่างหนัก เขาได้รับแรงบันดาลใจจากงานและวิธีการทำงานของจิตรกรกลุ่มอิมเพรสชันนิสต์หลายท่าน ในขณะที่เขาพำนักอยู่ในปารีสเป็นเวลา 2 ปี เช่นเดียวกับกับศิลปิน

หัวก้าวหน้า (Avant-Garde Artist) คนอื่น ๆ ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่ได้รับความชื่นชมและเจ็บปวดจากการปฏิเสธของสังคมที่มีต่องานของเขา

แวนโก๊ะ มุ่งสู่เมืองอาร์ลส์ (Arles) ทางตอนใต้ของฝรั่งเศสโดยลำพังใน ค.ศ. 1888 ณ เมืองแห่งนี้เองเขาได้สร้างสรรค์งานจิตรกรรมหุ่นนิ่ง ทิวทัศน์ และภาพคนไว้มากมายซึ่งต่อมามีงานเหล่านี้ได้กลายมาเป็นงานชิ้นเอกที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลกศิลปะตะวันตก

แวนโก๊ะ พยายามที่จะนำเอาสีลาแห่งชีวิตในธรรมชาติมาสร้างใหม่ เขาค้นพบการใช้สีคู่ตรงกันข้ามที่น่าสนใจ สีที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic color) และการป้ายปาตพู่กันอย่างมีพลัง แวนโก๊ะถ่ายทอดอารมณ์ของเขาด้วยสีซึ่งให้ความหมายเทียบได้กับสัญลักษณ์ (Symbolic meaning) เขาเห็นว่าสีเหลืองนั้นเป็นสีแห่ง ความรักและมิตรภาพ (www.wikipedia.org, สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2563.)

สรุปว่า แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของแวนโก๊ะ จะมองธรรมชาติด้วยความหลงใหลและบางครั้งถือธรรมชาติเป็นตัวแทนแห่งความชื่นชม เขาเชื่อสัจยต่อธรรมชาติด้วยสายตาของเขาทำให้ปรากฏออกมาเกินความเป็นจริง การวาดให้แรงเกินความเป็นจริงดูหนักแน่น และบางครั้งเปลี่ยนเนื้อหาแต่เขาไม่ได้ลอกเลียนแบบธรรมชาติ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจากอารมณ์ความรู้สึก เขาเป็นคนช่างสังเกต อารมณ์อ่อนไหว และจุดเด่นของเขาคือมีรอยฝีแปรงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

2.3 ศิลปะยุคโรแมนติก หรือ ศิลปะจินตนิยม (Romanticism ค.ศ. 1770-1840)

แนวทางนี้เป็นกระแสครอบงำวงการศิลปะในช่วง 25 ปีแรกของศตวรรษ 19 เป็นลัทธิที่ถ่ายทอดความยิ่งใหญ่ของอารมณ์ศิลปิน ซึ่งถูกปลดปล่อยออกมารวมกับจินตนาการสร้างสรรค์ให้เป็นมรดกกับวงการศิลปะ ชื่อลัทธิโรแมนติกได้มาจากนิยายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคกลาง (Medieval Tales) ซึ่งเป็นที่นิยมในปลายศตวรรษ 18 เช่น ตำนานต่าง ๆ ของพระเจ้าอาเธอร์ (Legends of King Arthur) ด้วยเหตุที่นิยายเหล่านี้ได้รับการกล่าวขานว่ามีลักษณะชวนฝัน (Romance) เพราะเป็นแนวการเขียนที่ใช้ภาษาชวนหลงใหล (Romance Languages)

ลัทธิโรแมนติกเป็นแนวคิดมากกว่าเป็นแบบอย่างลัทธิ ชาร์ล โบเดอแลร์ (Charles Boudelaire) เรียกมันว่าเป็น “สภาวะหนึ่งของอารมณ์” (A mood of feeling) เป็นการเน้นถึงประสบการณ์แห่งความรู้สึก เหนือสิ่งอื่นใดแนวทางแห่งโรแมนติคนั้นเป็นทั้งปฏิกิริยาต่อต้านสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นวงการศาสนา อำนาจอรัฐที่ถูกครอบงำโดยชนชั้นสูง รวมถึงการต่อต้านแนวคิดที่เห็นแก่

ด้วยเหตุผล ตลอดจนถึงด้านคำประกาศของวิญญานแห่งการปฏิวัติทางการเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดการปฏิวัติฝรั่งเศสและอเมริกา จึงไม่แปลกที่ลัทธิโรแมนติคก่อกำเนิดขึ้นในอังกฤษและเยอรมันแทนที่จะเกิดในฝรั่งเศส ประเทศแหล่งกำเนิดของแนวทางแห่งการสร้างสรรค์แห่งศตวรรษที่ 18 และ 19 แนวทางนี้จะเน้นความเป็นลัทธิอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นกบฏ (Rebellious Emotionalism) หรือการต่อต้าน จึงไม่เป็นกระบวนการที่ต้องพึ่งพาการใช้รูปทรงที่มีความหนาแน่นทางกายภาพแบบประติมากรรม เพราะจิตรกรลัทธิโรแมนติคสามารถจะสลักเสลาความหนาแน่นแห่งอารมณ์ให้ปรากฏในรูปทรงหลากหลายบนผืนผ้าใบ

สิ่งที่ใช้นำเสนอ (Subject) สำหรับงานประเพณีนี้จะถูกตัดสรรมาจากตำนานและวรรณคดียุคกลางรวมถึงกรีก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความเป็นลัทธิคลาสสิกได้ถูกนำมาพลิกฟื้นในช่วงเริ่มแรกของแนวทางโรแมนติคเช่นกัน และได้นำเรื่องราวยุคคลาสสิกมาใช้ด้วย ดังเช่นการแสดงออกถึงอุดมคติแห่งการเสียสละตนเอง นำมาจากบทกวีของลอร์ดไบรอน (Lord Byron/George Gordon Noel Byron, 1788-1822) ในการบรรยายถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับโศกนาฏกรรมทางการเมือง การแสดงความรู้สึกในความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualism) ตามแนวความคิดสูงสุดของศิลปินโรแมนติคคือ การไม่ก่อความรุนแรงต่อตนเอง (The Inviolability of the Self) นอกจากนี้ยังรวมถึงเรื่องราวที่เป็นเหตุการณ์ร่วมสมัยขณะนั้น เช่น การผจญภัยของผู้สนับสนุนนโปเลียน (Bonapartist) ในสเปน หรือเรื่องราวพิสดารแห่งตะวันออก เช่น เหล่าฮาเร็มในตะวันออกกลางหรือปิรามิดต่าง ๆ ในอียิปต์

ลัทธิโรแมนติคยังก่อให้เกิดการพัฒนาการของแนวทางจิตรกรรมทิวทัศน์ (Landscape) แนวต่าง ๆ ดังเช่นภาพที่แสดงถึงสภาวะแห่งจิตใต้สำนึก และความสยองขวัญของพายุร้าย หรือการถล่มทลายของภูเขาน้ำแข็ง ซึ่งถูกนำเสนอโดยเทอเนอร์ (Turner) คตินิยมแนวโรแมนติคที่เกี่ยวกับการกลับไปสู่ธรรมชาตินั้นยังรวมถึงธรรมชาติแห่งความเป็นมนุษย์อีกด้วย ดังเช่นการแสดงอาการอย่างธรรมชาติที่เป็นอิสระและฉับพลันที่ถูกนำเสนอในการสร้างงานศิลปะสามารถกล่าวได้ว่าศิลปินโรแมนติคเป็นนักแสวงหาผู้หลงใหลต่อประสบการณ์เร้าอารมณ์ (The Impassioned Seeker of Experience) ผลกระทบที่เกิดจากแนวคิดแบบโรแมนติคต่อวัฒนธรรมตะวันตกนั้นเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น อิทธิพลของศิลปินคตินิยมนี้ต่อศิลปินยุคปลายศตวรรษที่ 19 หลายคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสัญลักษณ์นิยม (Symbolism) ซึ่งพยายามที่จะล้วงพินข้ามขอบเขตจิตสำนึก (Conscious Thought) ออกไปและหลีกเลี่ยงคตินิยมแห่งตรรกะทางวิทยาศาสตร์ (Scientific rationalism) (นรินทร์ รัตนจันทร์, 2555, น. 12-13)

ศิลปะลัทธิโรแมนติคหรือลัทธิจินตนิยม คือ ลัทธิทางศิลปะที่เกิดขึ้นทั้งในยุโรปตะวันตกและในสหรัฐอเมริกา เป็นศิลปะที่เน้นยึดถือเอาจิตใจของศิลปินเป็นหลักในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราว ศิลปินในลัทธินี้จะยึดมั่นในความจริงของจิตใจ เพราะถือว่าจิตใจนั้นเป็นแหล่งกำเนิดของตัณหา อารมณ์ ความต้องการ ศิลปะ ที่ดำเนินตามแนวทางลัทธินี้จะแสดงถึงการตัดกันของเส้น น้ำหนักของแสงเงา และการใช้สี ทำให้เกิดการตัดกันทางทัศนศิลป์อย่างรุนแรง มีการนำเสนอภาพเรื่องราวและการจัดองค์ประกอบภาพที่สื่อถึงความเกินจริง เพื่อให้ผู้ชมผลงานรู้สึกได้ถึงความตื่นเต้น ความเศร้า ความสยดสยอง หรือรู้สึกตามอารมณ์ที่ศิลปินปรารถนา คุณค่าของศิลปะแนวทางนี้จึงอยู่ที่การให้ความสำคัญกับอารมณ์มากกว่าเหตุผล ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ศิลปะลัทธิโรแมนติคเป็นศิลปะที่มีรูปแบบการสร้างสรรค์งานตรงกับข้ามกับศิลปะลัทธินีโอคลาสสิค ซึ่งมีแนวทางการสร้างศิลปะที่มีระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ชัดเจน เน้นความงามตามหลักเหตุผลและธรรมชาติ ในขณะที่ลัทธิโรแมนติคนั้นเน้นเรื่องการแสดงออกทางอารมณ์ให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมไปกับผลงาน

ศิลปินในลัทธินี้จะไม่วาดภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา นิยายกรีกหรือโรมันโบราณ แต่จะวาดเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ วรรณคดี หรือเรื่องราวอื่น ๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศที่ตนเองรู้สึกสะเทือนใจ วาดภาพด้วยหลักกายวิภาคอย่างถูกต้องแม่นยำ การจัดวางท่าทางของคนจะแสดงถึงความเคลื่อนไหวอย่างมีพลัง ผลงานมักจะมีขนาดค่อนข้างใหญ่ เพื่อช่วยกระตุ้นอารมณ์ผู้ชมให้รู้สึกหวั่นไหวได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น ศิลปินที่ถือได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มขบวนการจินตนิยม (Romanticism) ก็คือ เจอริโคลด์ (Theodore Gericault) เขาเคยศึกษาและทำงานตามแนวทางศิลปะในลัทธินีโอคลาสสิค ศึกษาศิลปะเรอเนซองอย่างจริงจังและสนใจศาสตร์ทางด้านกายวิภาคอย่างมาก (จรุงยศ อรัณยษนา, 2555, น. 102)

วินสโลว์ โฮเมอร์ (Winslow Homer) ศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจ

ภาพที่ 21 : The Gulf Stream, 1899

ที่มา : Wikimedia, 2018

The Gulf Stream (ภาพที่ 21) ผลงานชิ้นนี้เป็นชิ้นหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผลงานที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกระดับเดียวกับผลงานศิลปินแนวจินตนิยมหรือแนวโรแมนติกของฝรั่งเศสในยุคเดียวกัน เฉกเช่นผลงานของเดอลาครัวซ์ ภาพนี้เป็นภาพที่สุดแสนจะดราม่า เป็นการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเรือลำเล็กที่โดนพายุเฮอริเคนจนเสากระโดงเรือหักโค่น และหางเสือชำรุดจนบังคับเรือไม่ได้เหลือผู้โดยสารเป็นนิโกรเพียงคนเดียววนอนอยู่ด้วยท่าทางระวังภัยท่ามกลางฝูงฉลามที่กำลังแหวกว่ายรอบ ๆ เรืออย่างช้า ๆ หากสังเกตดูในภาพตรงแนวขอบทะเลที่ไกลออกไปทางซ้ายมือ จะเห็นภาพเรือเดินทะเลลำใหญ่ โฮเมอร์ได้ใส่นัยยะเพื่อความหวังทางรอดกับชายคนนี้ แทนที่การตกเป็นเหยื่อของฉลามที่รายล้อมรอบเรือ โฮเมอร์ ชื่นชอบวาดภาพทะเลเป็นชีวิตจิตใจอยู่แล้ว เขาใช้ชีวิตกับการเดินทางระหว่างฟลอริดา หมู่เกาะคาริบเบียน และคิวบา ไปมาระหว่างเส้นทางนี้ได้สัมผัสและบันทึกภาพชีวิตในท้องทะเล แถบนี้มันไม่ถ้วน ทั้งที่เป็นสีน้ำและสีน้ำมัน

ผู้วิจัยได้นำเทคนิคและแนวคิดมาใช้ในการสื่อสารผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ทั้งในเรื่องของการเลือกใช้สี เทคนิคการบอกเล่าเรื่องราวที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกหวาดกลัว สิ้นหวัง อ้างว้าง และบรรยากาศที่โดดเดี่ยว

ภาพที่ 22 : Breezing Up (A Fair Wind, 1873

ที่มา : Wikimedia, 2020

Breezing Up (ภาพที่ 22) เป็นภาพวาดที่โดดเด่นของโฮเมอร์ เกี่ยวกับพ่อและเด็กชายสามคนที่เล่นเรืออย่าง มีชีวิตชีวา งานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงคลื่นกระแทกเข้าฝั่งเช่นเดียวกับ Courbet (The Wave, 1869) ภาพเขียนที่ค่อนข้างเร็วของ Monet Seascape: Storm (1867) และ The Green Wave (1866) แสดงเรือในทะเลที่ค่อนข้างเขียว

โฮเมอร์ เริ่มงานภาพพิมพ์ในนิวยอร์ก เขาจัดองค์ประกอบภาพ ภาพนี้แสดงนัยยะทางบวกว่า แม้จะมีคลื่นที่ขาด ๆ เด็กชายในธนูนั้นเป็นสัญลักษณ์ของความหวัง เด็กชายผู้ถือหางเสือเรือนั้นมองไปที่ขอบฟ้า ซึ่งเป็นคำพูดในแง่ดีเกี่ยวกับอนาคตของเขาและของหนุ่มสาวสหรัฐอเมริกา ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ชิ้นนี้บ่งชี้ถึงอิทธิพลของศิลปะญี่ปุ่นที่มีต่อจิตรกรตะวันตกในศตวรรษที่ 19 รวมถึงโฮเมอร์เองเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบให้สมดุลระหว่างองค์ประกอบด้านซ้ายและด้านขวา

ผลงานนี้แสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วของคลื่นลมในท้องทะเล และปรากฏการณ์ที่รุนแรงของธรรมชาติ ผู้วิจัยได้รับอิทธิพลโดยนำแนวความคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำอารมณ์ความรู้สึกที่อัดอัด ไม่สามารถที่จะแสดงออกได้ เก็บกดอารมณ์ไว้มาระบายออกบนการสร้างสรรค์ผลงานแทนสัญลักษณ์ด้วยคลื่นในช่วงบ่ายที่ซัดเข้าหาโขดหิน เหมือนการระบายความรู้สึกของศิลปิน

ภาพที่ 23 : The Fog Warning, 1885

ที่มา : Wikimedia, 2019

The Fog Warning (ภาพที่ 23) ภาพนี้เกี่ยวข้องกับสงครามกลางเมือง โฮเมอร์ เป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงด้านภาพฉากและทะเล ใน 1881 – 1882 เขาใช้เวลาใน Cullercoats ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศอังกฤษ และเมื่อเขากลับไปยังสหรัฐอเมริกา เขาได้อาศัยอยู่กับพ่อและพี่ชาย เขาได้วาดภาพชีวิตที่ยากและอันตรายของชาวประมง ชีวิตที่ยากลำบากของชาวประมงในรัฐเมน โดยแสดงทัศนะ “มนุษยชาติและการต่อสู้ชีวิตและความตายกับทะเลพลังงานธาตุจากธรรมชาติ” จากผลงานจะเห็นได้ถึงลักษณะการวาดของศิลปินที่ต้องการสื่ออารมณ์ออกมาแบบฉับพลันในเวลาที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ณ ขณะนั้นภาพวาดของเขา เหมือนหมอกเดือน และมีอีกหลายรูปแบบในรูปวาดของเขาเป็นชีวิตของชาวประมง

แสดงให้เห็นว่าในทรศนะของศิลปินนั้น บางครั้งเขาก็มองธรรมชาติเป็นเสมือนสิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือต่อสู้ดิ้นรนให้พ้นจากภัยธรรมชาติ

วิลเลียม เทอร์เนอร์ (William Turner, ค.ศ. 1775 - ค.ศ. 1851) ศิลปินที่สร้างแรงบันดาลใจ

ภาพที่ 24 : สายฝน รถจักรไอน้ำ และความเร็ว รถไฟสายตะวันตกที่ยิ่งใหญ่, 1844
ที่มา : Wikimedia, 2020

ภาพ "สายฝน รถจักรไอน้ำ และความเร็ว รถไฟสายตะวันตกที่ยิ่งใหญ่" (ภาพที่ 24) เป็นการผสมผสานกันของสายฝนกับรถจักรไอน้ำที่กำลังวิ่งควบเร็วจี เพื่อให้ได้ผลลักษณะดังกล่าวนี้ ดวงอาทิตย์ขึ้น ดวงอาทิตย์ตก พายุ และความสงบเรียบร้อยภายหลังเกิดพายุ ล้วนเป็นช่วงเวลาแห่งความเคลื่อนไหวที่เทอร์เนอร์โปรดปรานทั้งสิ้น

ภาพที่ 25 : เรือทาส, 1840

ที่มา : Wikimedia, 2020

ภาพเรือทาส (ภาพที่ 25) เป็นภาพที่มีลักษณะของแสงและบรรยากาศ รูปทรงต่าง ๆ ได้ถูกละลายไปในละอองหมอกอันหนาวสั่น มีแสงโชติช่วง และสีที่เปลี่ยนแปลงไปตามการกระทบของแสง ทำให้เกิดมีอารมณ์และความรู้ร่วมไปกับการดูภาพ แสงเงาและสีที่ใช้เป็นแนวทางที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงการลดทอนธรรมชาติที่เหมือนจริง ละทิ้งรายละเอียดบางอย่างและใส่อารมณ์ความรู้สึกลงไปในงาน

วิลเลียม เทอร์เนอร์ (William Turner) เป็นนักเขียนภาพสีน้ำคนแรก ที่ได้ลูบสีน้ำเพิ่มลงไปในการวาดเส้นฝีมือของ โทมัส เฮอร์ดิง แต่ในช่วงพุทธศักราช 2333 - 43 เขาได้เริ่มเขียนภาพภูมิทัศน์ด้วยสีน้ำมัน แหล่งอิทธิพลสำคัญของเขาได้แก่ภาพภูมิทัศน์ของศิลปินชาวดัตช์แห่งพุทธศตวรรษที่ 22 ของจิตรกรโกลด ลอร์แรง และของ นิโกลา ปูแซง

ในระหว่างที่เดินทางท่องเที่ยวไปในประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส เขาได้ทำงานวาดเส้นไว้กว่า 1,000 ภาพ ซึ่งได้กลายเป็นที่มาของงานจิตรกรรมหลายภาพของเขาด้วย เทอร์เนอร์ทำงานศิลปะ 2 แบบ คือ 1) เป็นการบันทึกธรรมชาติในรายละเอียดอย่างชัดเจน ซึ่งกลายเป็นพื้นฐานให้สาธารณชนส่วนหนึ่งยอมรับผลงานของเขาได้ 2) เป็นการขยายขนาดอันกว้างใหญ่ไพศาลของ

ธรรมชาติ ตลอดจนผลลักษณะของแสงและบรรยากาศ ซึ่งในปัจจุบันเราถือว่าแบบหลังนี้แหละ คือแบบอย่างของเทอร์เนอร์อย่างแท้จริง รูปทรงต่าง ๆ อันแข็งทึบได้ถูกละลายไปในละอองหมอกอันหนาวสั่น มีแสงโชติช่วง และสีที่เปลี่ยนแปลงไปตามการกระทบของแสง

สรุปว่า การสร้างสรรค์ผลงานของเทอร์เนอร์ส่วนมาก เป็นการยอมสละส่วนละเอียดเพื่อสนองผลลักษณะของสีและแสงเขาจึงถูกพิจารณาว่าเป็นแหล่งกำเนิดของลัทธิอิมเพรสชันนิสต์แห่งฝรั่งเศส ผลงานจิตรกรรมของเขาเต็มไปด้วยความคิดฝันมากมาย เป็นทัศนภาพที่ขยายความลึกกลับและความสว่างของธรรมชาติให้ประจักษ์

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม

องค์ประกอบศิลป์ (Composition)

องค์ประกอบของศิลปะ ประกอบขึ้นจากหลากหลายที่มา แต่จะมีส่วนสำคัญเพียง 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งมาจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ ต้องรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสไม่ว่าส่วนใดก็ส่วนหนึ่ง (รูปทรง) ส่วนที่สอง คือองค์ประกอบนามธรรม (เนื้อหา)

3.1 รูปทรง

มองเห็นและรับรู้ได้ในงานศิลปะ สามารถทำให้เกิดเนื้อหาขึ้นกับตัวรูปทรงเองได้ ซึ่งรูปทรงกับเนื้อหาหากแยกออกจากกันหรือมีเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งก็ไม่อาจเรียกว่าศิลปะได้ รูปทรงองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ

3.1.1 โครงสร้างทางรูป

การรวมตัวกันของทัศนธาตุเป็นผลงานที่มีความกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว (Unity)

3.1.2 โครงสร้างทางวัตถุ

วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์รูป เช่น โขดหิน คลื่น หาดทราย ท้องฟ้า ฯลฯ

3.2 เนื้อหา

ตรงข้ามกับรูปทรงที่สามารถรับรู้ผ่านการสัมผัสได้ เป็นองค์ประกอบที่เป็นนามธรรมมาเป็นส่วนเติมเต็มให้ผลงานศิลปะจะเกิดความกระจำง เกิดความเข้าใจจากการรับรู้ทางรูปทรงมากยิ่งขึ้น นอกจากเนื้อหายังมี “เรื่อง” และ “แนวเรื่อง” ซึ่งทั้งสองอย่างก็จะมีเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอยู่

3.2.1 เรื่อง

เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์งานศิลปะ แต่ก็ไม่จำเป็นเสมอไป การจะมีเรื่องนั้น อาจจะมีตามมาหลังจากศิลปินได้ผ่านการศึกษาและลงมือปฏิบัติกับเรื่องของรูปทรงก็เป็นได้ เรื่อง อาจเกิดขึ้นมาหลังจากที่ศิลปินศึกษาค้นคว้า และเกิดเป็นเนื้อเรื่องทีบอกที่มาของผลงาน ศิลปะใน บางครั้งก็อาจจะไม่มีเรื่องก็ได้ (Non-Objective Art) หมายถึงงานศิลปะที่ไม่แสดงหรือเป็นตัวแทน ของสิ่งใด

3.2.2 แนวเรื่อง

เป็นเนื้อหาที่เน้นความคิด มีความเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก รวมถึงสิ่งที่ ศิลปินต้องการจะสื่อออกมาในผลงานในรูปแบบต่าง ๆ แนวเรื่องส่วนมากจะมีเนื้อหาหรือโครงสร้างที่ ไม่สมบูรณ์ มีการเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อที่จะสามารถพัฒนาแนวเรื่องหรือแนวความคิดต่อไปได้ และเนื้อ เรื่องจากแนวเรื่องเป็นองค์ประกอบสำคัญในด้านนามธรรมถ้าแนวความคิดของเนื้อเรื่องไม่ดี การ พัฒนาในส่วนอื่น ๆ ก็ยากไปด้วย ในบางครั้งอาจจะพัฒนาไม่ได้ จะเพิ่มเติมหรือตกแต่งก็ไม่ได้ทำให้ เนื้อหาดีขึ้นมาได้

3.2.3 เนื้อหา

เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดขึ้นมาได้จากการรวมกันอย่างมีเอกภาพของ รูปทรงและแนวเรื่อง รูปทรงในศิลปะเท่านั้นที่สามารถให้ความหมายต่าง ๆ ในรูปทรงทั้งหมดได้ ซึ่งจะ เกิดขึ้นมาจากทัศนธาตุต่าง ๆ รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ รูปทรงที่มีคุณลักษณะดังที่กล่าวไว้นี้ จะให้ เนื้อหาที่ประกอบด้วยอารมณ์ ความรู้สึก รวมถึงอารมณ์ต่าง ๆ ทางสุนทรียภาพ โดยขึ้นอยู่กับแรง บันดาลใจของศิลปินแต่ละคน ในงานทั่วไปมักจะมีหัวเรื่องและเนื้อเรื่อง ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ชมว่าจะ สามารถตีความเนื้อเรื่องนั้นอย่างไร แต่ไม่สามารถใช้ได้ในงานศิลปะ เพราะในงานศิลปะจะมีเนื้อหา อธิบายผลงานของศิลปิน ตอบคำถาม บ่งบอกและแสดงแรงบันดาลใจของศิลปินออกมา โดยเนื้อหา สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.3.1 เนื้อหาภายใน (เนื้อหาทางรูปทรง) เกิดจากการประสานกันอย่างมี เอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง โดยจะเป็นเนื้อหาอธิบายรูปทรงโดยตรง มักจะให้อารมณ์ทาง สุนทรียภาพแก่ผู้ชม เป็นความบริสุทธิ์และไม่เกี่ยวกับประสบการณ์ของมนุษย์ เป็นเพียงความรู้สึก ส่วนตัว บุคลิกภาพหรือการแสดงออกของศิลปิน

3.2.3.2 เนื้อหาภายนอก (เนื้อหาทางเรื่องราวหรือสัญลักษณ์) เกิดขึ้นกับเฉพาะศิลปะรูปธรรมที่มีเรื่องราว โดยจะมีความเกี่ยวเนื่องต่อมาจากเนื้อหาภายใน จะเป็นความหมายของเรื่องที่ถูกแปลออกมาผ่านรูปทรงของทัศนธาตุ เช่น ลม คลื่น โขดหิน เป็นต้น

องค์ประกอบศิลป์ เป็นส่วนที่ส่งเสริมให้ผลงานศิลปะที่สร้างสรรค์เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะมีหลักการต่าง ๆ ให้ผู้สร้างสรรค์ได้ยึดและปรับแก้ผลงานให้รับกับหลักการทางศิลปะต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนส่งเสริมให้กับผลงานมีคุณค่าในด้านของความงามมีสุนทรียภาพในผลงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักการต่าง ๆ ที่ปรากฏ ล้วนเคยเกิดขึ้นมาแล้วตามลัทธิศิลปะต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างและมีเอกลักษณ์รูปแบบเป็นของตนเอง (ชลุต นิมเสมอ, 2538, น. 18-26.)

สรุปว่า อิทธิพลจากลัทธิทางศิลปะที่ปรากฏในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของผู้วิจัย ล้วนแล้วแต่มีความเกี่ยวข้องและพัฒนาทั้งในเรื่องกระบวนการคิด แนวความคิด รูปแบบผลงาน และเทคนิคต่าง ๆ จะถูกนำเสนอออกมาผ่านความคิดสร้างสรรค์ อารมณ์ ความรู้สึก และความลึกซึ้งที่ซ่อนอยู่ เป็นการแสดงพลังที่ซ่อนอยู่ภายในออกมาภายนอกในแนวทางที่สร้างสรรค์ ด้วยการสร้างสรรค์ผลงานออกมาเป็นเป็นตัวกลางในการสื่อสารกับผู้ชมงาน

ส่วนที่ 4 สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม คือ การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ ที่แสดงออกถึงพลังอารมณ์ที่อยู่ภายในจิตใจของผู้วิจัยในช่วงเวลานั้น ๆ เป็นการนำพลังที่อยู่ในตัวตนออกมาถ่ายทอดผ่านความคิดสร้างสรรค์ อารมณ์ ความรู้สึก และความลึกซึ้งที่ซ่อนอยู่

ธรรมชาติส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัยและสามารถนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เป็นธรรมชาติที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ เปลี่ยนแปลงหรือฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมไม่ได้ เมื่อถูกทำลายก็จะหมดไป และด้วยการดำรงชีวิตของผู้วิจัยมีความเกี่ยวข้องกับธรรมชาติทางทะเลมาตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะผ่านไปนานแค่ไหนอารมณ์ความรู้สึก ความผูกพันก็ยังคงอยู่แค่คิดถึงรูปทรง อารมณ์ความรู้สึก บรรยากาศ กลิ่น สี เสียง ก็จะขึ้นมาในมโนสำนึกได้ตลอดเวลา ยกตัวอย่างเช่น ท้องทะเลที่มีเกลียวคลื่นกระทบกับโขดหิน เมื่อได้ไปสัมผัสกับบรรยากาศของธรรมชาติเป็นสิ่งที่ช่วยเยียวยาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังมีนัยยะสำคัญเปรียบแทนตัวของ

ผู้วิจัยในการดำเนินชีวิต เพราะเปรียบตัวผู้วิจัยดั่งคลื่นกระทบโขดหินซึ่งมองดูด้วยตาแล้วให้ความรู้สึกสวยงาม สดชื่น แต่ถ้าได้เข้าไปสัมผัสใกล้ ๆ อาจจะทำให้มีความรู้สึกกลัวขึ้นมาแทน เช่นเดียวกับผู้วิจัยภายนอกชีวิตจะดูสวยงามในทุก ๆ ด้าน แต่ในความเป็นจริงนั้น ชีวิตได้ผ่านอุปสรรคและเรื่องราวต่าง ๆ มากมายและไม่ได้สวยงามอย่างที่เห็น การใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จตามสิ่งที่หวังนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย และชีวิตจะมีคุณค่าถ้าเราสามารถเอาชนะอุปสรรคทุกอย่างในชีวิตไปได้

การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ เป็นการสร้างสรรคที่ละทิ้งความละเอียด ความเหมือนจริงตามธรรมชาติที่ตาเห็น เพื่อได้ผลลัพท์ในลักษณะของสี และแสงเงา สำหรับสีและเทคนิคผู้วิจัยใช้สีน้ำมันในการสร้างสรรคผลงาน โดยวาดจากแนวคิดที่ฉับพลันเพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก และแนวคิดอย่างชัดเจน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปินในยุคต่าง ๆ ที่ได้แสดงออกมาผ่านผลงานทางศิลปะที่ได้ศึกษาข้อมูลรายละเอียด ผู้วิจัยจึงได้นำมาถ่ายทอดพลังในการสร้างสรรคงานศิลปนิพนธ์ โดยเปรียบคลื่นทะเลคือผู้วิจัย และโขดหินเปรียบดั่งอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต นอกจากนี้ยังใช้สีเพื่อบ่งบอกถึงอารมณ์และสถานการณ์ที่พบเห็น นำเสนอแนวความคิดและศิลปะด้วยเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก ผ่านการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ

บทที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการสร้างสรรค์ออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนสร้างสรรค์
2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนสร้างสรรค์

เป็นขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลก่อนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

1.1 การรวบรวมข้อมูล

1.1.1 ศึกษาข้อมูลสถานที่ (หาดพัทยา จ.ชลบุรี และหาดราไวย์ จ.ภูเก็ต) เป็นหมู่บ้านชาวประมง เงียบสงบ ชายหาดทอดยาวและมีโขดหินเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ปัจจุบันพัทยาคือเป็นสถานที่พักตากอากาศมีชายหาดที่สวยงามรวมทั้งหมู่เกาะต่าง ๆ มากมายและศึกษากับคักไปด้วยนักท่องเที่ยว

1.1.2 การถ่ายภาพจากสถานที่จริง ผู้วิจัยเดินทางไปหาดพัทยาตั้งแต่เช้าตรู่ ระหว่างเดินทางรู้สึกมีความสุขมากกับการได้มองเห็นมุมมองบริเวณชายหาด ซึ่งสามารถสะท้อนความเป็นธรรมชาติที่ต้องการนำมาเป็นแรงบันดาลใจได้ครบถ้วน

ศึกษาข้อมูลจากสถานที่จริง

ภาพที่ 26 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดบางแสน, 2562
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ภาพที่ 27 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดราไวย์ 1, 2562
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ภาพที่ 28 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ 2, 2562
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ภาพที่ 29 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดตราไวย์ 3, 2562
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ภาพที่ 30 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดราไวย์ 4, 2562

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ภาพที่ 31 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดราไวย์ 5, 2562

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ภาพที่ 32 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดราไวย์ช่วงเช้า 1, 2562
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

ภาพที่ 33 : ตัวอย่างภาพบรรยากาศริมทะเล หาดราไวย์ช่วงเช้า 2, 2562
ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

เนื่องจากผู้วิจัยต้องทำการคัดสรรภาพถ่ายมาเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม เพื่อถ่ายทอดความงามของธรรมชาติ ตามแนวความคิดทางจิตรกรรมให้ปรากฏ การนำเสนอจากภาพดังกล่าว สู่ผลงานจิตรกรรมที่เห็นถึงความงดงามและแสดงออกถึงความเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกเวลาช่วงบ่ายเป็นต้นไปจนถึงช่วงเย็น เพราะช่วงเวลาดังกล่าวการหักเหของแสงมีความชัดเจนในทุกรูปแบบโดยใช้สีน้ำมัน หลากหลายสีสันทั้ง สีส้ม สีเขียว สีน้ำตาล สีเหลือง สีชมพู สีเหลือง สีม่วง และอีกหลายสี ให้เกิดความงามและมีคุณค่าทางทัศนศิลป์

1.2 การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม พื้นผิวของผลงานจิตรกรรมนิยมใช้ผ้าใบ (Canvas) เป็นพื้นฐาน สำหรับผู้วิจัยใช้ผ้าใบซึ่งเฟรมเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าซึ่งมีขนาดแตกต่างกันในแต่ละผลงาน การใช้สีบนผ้าใบค่อนข้างมีความหลากหลายและเป็นอิสระ โดยเลือกใช้สีอะคริลิกบนผ้าใบ (Acrylic on Canvas)

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2.1 การทำภาพต้นแบบ (Preliminary)

ภาพที่ 34 : การทำภาพต้นแบบ 1 (Preliminary 1) , 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

ภาพที่ 35 : การทำภาพต้นแบบ 2 (Preliminary 2) , 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

ภาพที่ 36 : การทำภาพต้นแบบ 3 (Preliminary 3) , 2561

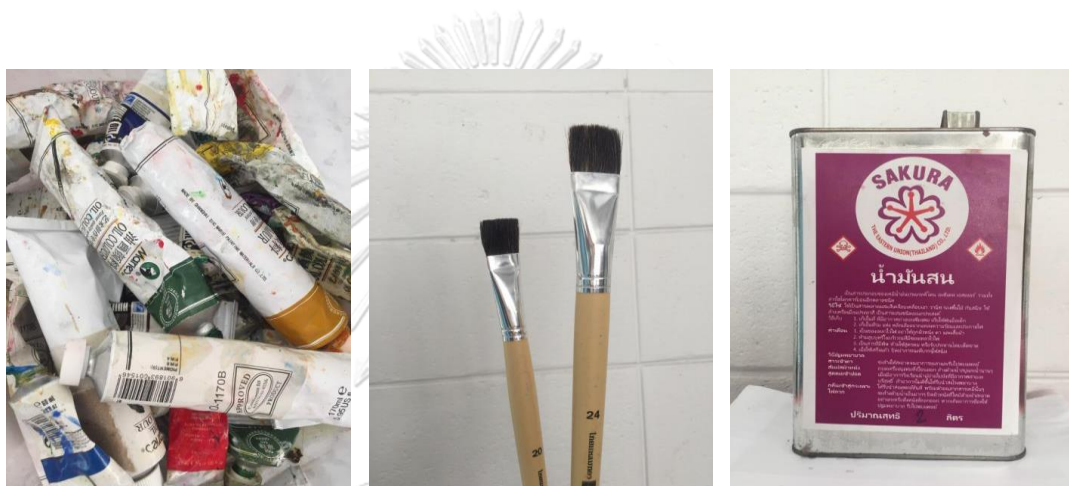
ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

2.2 การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ

จากข้อมูลที่รวบรวมในขั้นตอนการเตรียมงาน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ

2.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- พู่กัน
- ทราย
- น้ำมันสน
- สีอะคริลิก (Acrylic)
- สารผสมและทำละลายสำหรับสีอะคริลิก (Acrylic)

ภาพที่ 37 : ภาพอุปกรณ์การทำงาน, 2563

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2.2 ขั้นตอนเตรียมการก่อนการสร้างสรรค์

ทดลองลงสีบนกระดาษ เพื่อดูการดุดกสีกันระหว่างสี เป็นการทดลองสี การเลือกใช้สี ก่อนที่จะทำการนำสีที่ได้จากการทดลองจนเป็นที่พอใจแล้วลงบนเฟรมผ้าใบ

ภาพที่ 38 : ภาพการทดลองลงสีบนกระดาษ, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

เตรียมชิงเฟรมผ้าใบกับโครงไม้ให้ได้ขนาดตามภาพต้นแบบ หลังจากนั้นก็ทำการลงสีรองพื้นและร่างภาพลงบนเฟรมผ้าใบที่เตรียมไว้

ภาพที่ 39 : การลงรองพื้นและร่างภาพ, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

ภาพที่ 40 : ระบายสีบรรยากาศภาพรวมของภาพ, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

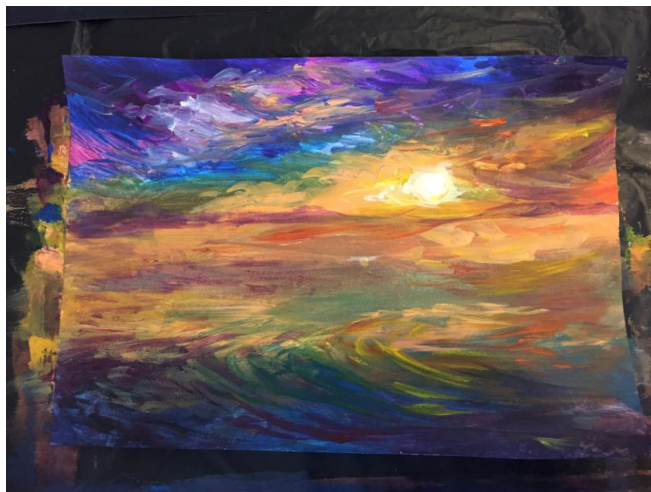

ภาพที่ 41 : คลื่น , 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

2.2.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์

2.2.3.1 ร่างภาพต้นแบบจากแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

ภาพที่ 42 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 1, 2563

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

2.2.3.2 เตรียมเฟรมผ้าใบในขนาดที่กำหนด ร่างภาพลงบนเฟรมผ้าใบด้วยดินสอ จากนั้นรองพื้นด้วยสีน้ำตาลเป็นชั้นที่ 1 โดยนำสีน้ำตาลมาผสมกับน้ำมันลินสีส (Linseed Oil) แล้วทาลงบนผ้าใบ

ภาพที่ 43 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 2, 2563

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

2.2.3.3 ลงสีบนเฟรมผ้าใบที่ร่างไว้ให้สีเป็นชั้น ๆ เพื่อให้เห็นภาพชัดขึ้น

ภาพที่ 44 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 3, 2563

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

2.2.3.4 กำหนดแสงเงา มิติของภาพ โดยไล่ค่าน้ำหนักสีที่แตกต่างกัน
แบ่งแยกระหว่างท้องฟ้าและทะเล ระหว่างปฏิบัตินงานคอยรับฟังคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะจาก
อาจารย์ผู้สอน

ภาพที่ 45 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 4, 2563

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

2.2.3.5 เก็บรายละเอียดแสงเงาจนเสร็จสมบูรณ์ และเตรียมความพร้อมใน

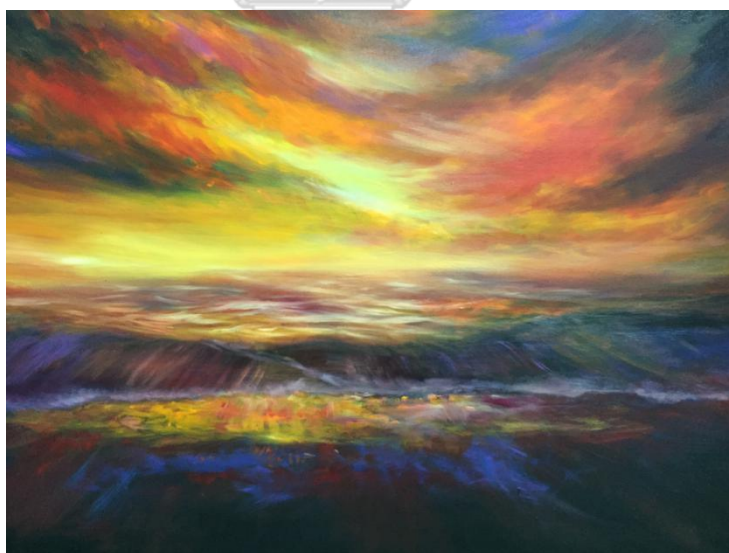
การนำเสนอผลงาน

ภาพที่ 46 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ 5, 2563

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

2.2.3.6 ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

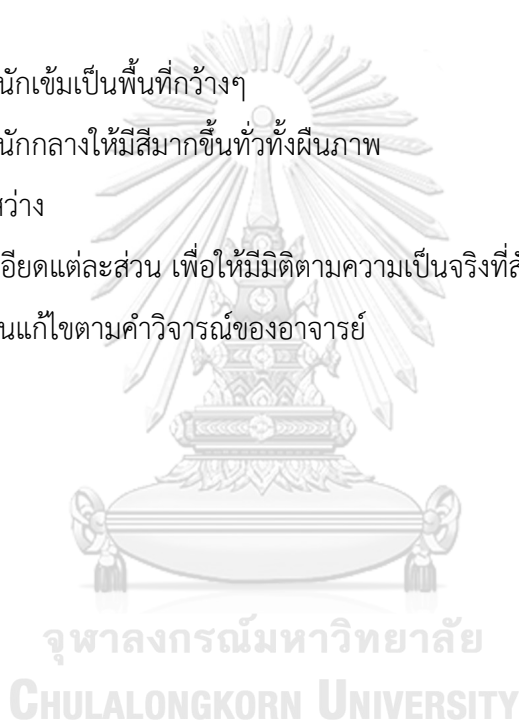
ภาพที่ 47 : wave 19, 2563

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

wave 19 (ภาพที่ 47) สีที่ใช้ในผลงานเป็นโทนสีร้อน และโทนสีเย็นผสมกัน เนื่องจากผู้วิจัยได้ซึมซับบรรยากาศในช่วงเวลาเย็นเป็นช่วงเวลาที่พระอาทิตย์กำลังตกดิน ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกถึงพลังแห่งวันใหม่ และการตกกระทบของแสงในช่วงเวลาดังกล่าวทำให้เห็นถึงการแทรกสีที่หลากหลายสีเข้าด้วยกัน เกิดเป็นความงามทางทัศนศิลป์และแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาได้เป็นอย่างดี

3. สรุปขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบ

1. ร่างภาพ
2. ลดค่าน้ำหนักเข้มเป็นพื้นที่กว้างๆ
3. ลดค่าน้ำหนักกลางให้มีสีมากขึ้นทั่วทั้งผืนภาพ
4. ลงไฮไลต์สว่าง
5. ลงรายละเอียดแต่ละส่วน เพื่อให้มีมิติตามความเป็นจริงที่สัมผัสมา
6. ปรับเปลี่ยนแก้ไขตามคำวิจารณ์ของอาจารย์

บทที่ 4

การพัฒนาผลงาน

การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมชุด คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม ซึ่งเป็นผลงานศิลปนิพนธ์ของผู้วิจัย โดยได้ศึกษาแนวทางการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมเพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์โดยแบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

1. ผลงานชุดทดลอง

2. ผลงานปฏิบัติจริง

1. ผลงานชุดทดลอง

แนวคิดหลักมาจากการที่ตัวของผู้วิจัยนั้น เกิดและเติบโตที่ภาคใต้ จึงทำให้เกิดความรักและผูกพันกับทะเลเป็นอย่างมาก จึงอยากนำเสนอบรรยากาศ และอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อทะเลในช่วงเวลาต่าง ๆ ออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมโดยได้ศึกษาทดลองวาดจากผลงานของศิลปินเป็นแบบอย่างและวาดจากภาพถ่ายจากสถานที่จริง

ภาพที่ 48 : ภาพทดลอง 1, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

ภาพที่ 49 : ภาพทดลอง 2, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

ภาพที่ 50 : ภาพทดลอง 3, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

ภาพที่ 51 : ภาพทดลอง 4, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

อภิปรายการสร้างสรรค์ ภาพที่ 48-51 ผู้วิจัยถ่ายภาพมาวาดทดลองสีน้ำมัน เป็นผลงานการสร้างสรรค์ชุดทดลองเริ่มต้น เพื่อทดลองการใช้สีน้ำมันและการลงสีให้เกิดบรรยากาศ (ภาพที่ 49) เป็นการวาดเลียนแบบภาพของ โมเนท์ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากผลงานของศิลปินและสังเกตภาพจากสถานที่จริง โดยใช้เทคนิคป้ายปาดสีให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกลงในผลงานจิตรกรรม

สรุปผลงานชุดทดลอง อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้คำแนะนำว่า ควรเพิ่มเติมในส่วนของอารมณ์ และความรู้สึกหรือความหมายที่มีนัยยะมากขึ้น เพราะภาพจิตรกรรมที่ออกมาตอนนี้ เหมือนภาพวิวธรรมดาทั่วไป

2. ผลงานปฏิบัติจริง

หลังจากได้ศึกษาการเขียนภาพทิวทัศน์ทะเล จากการมองทัศนียภาพจริงและวาดจากภาพถ่าย ผู้วิจัยเกิดความมั่นใจที่จะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อช่วงเวลาที่เราวาดภาพที่ผู้วิจัยเกิดความประทับใจ ต่ออารมณ์อันหลากหลายที่ปรากฏให้เห็นจากธรรมชาติ

ภาพที่ 52 : wave 1, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

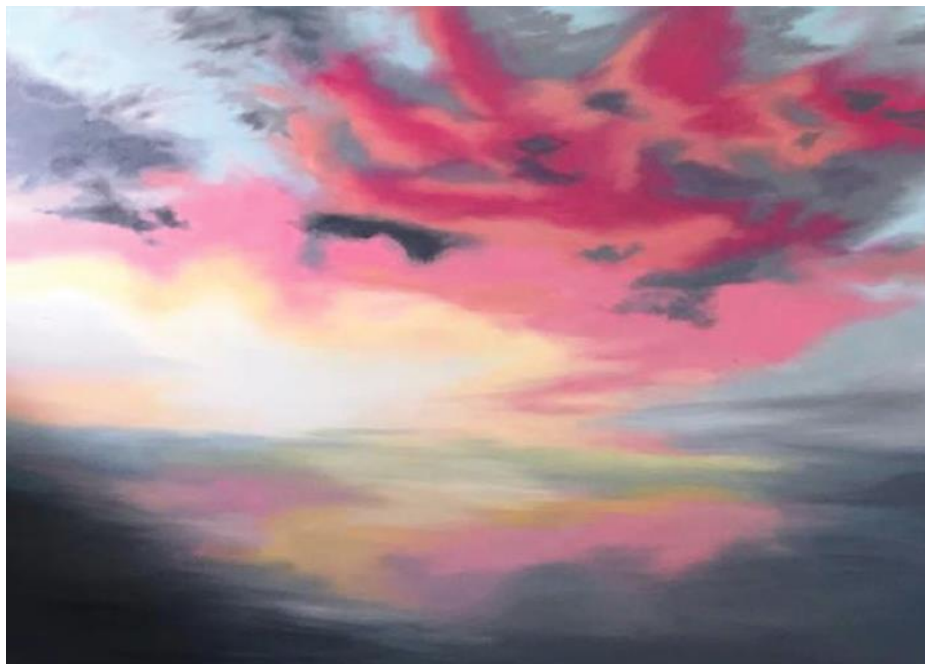
อภิปรายการสร้างสรรค ผู้วิจัยต้องการนำเสนออารมณ์ความรู้สึก สงบ เยือกเย็น และผ่อนคลาย ยามที่ตัวผู้วิจัยได้ยืนมองท้องทะเลอันกว้างใหญ่ นอกจากความเรียบง่าย และสงบนิ่งจากองค์ประกอบภายในภาพแล้วสีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ก็คือสีโทนเย็น ได้แก่ สีฟ้า สีเขียว สีน้ำเงิน เป็นหลัก ทั้งยังแทรกสี เนื่องจากการตกกระทบ และหักเหของแสงแดด ในช่วงเวลานี้ ในภาพคือช่วงเวลาเช้าของทะเล เทคนิคที่ใช้ คือ การระบายสี โดยเริ่มจากน้ำหนักเข้มก่อน เพื่อให้เห็นโครงสร้างของภาพ หลังจากนั้นระบายสีน้ำหนักกลางลงไปแล้วตามด้วยสีน้ำหนักอ่อน เพื่อให้เกิดมิติของภาพให้มีความรู้สึกสมจริงและแสดงอารมณ์โดยเน้นแสงและเงาตัดกัน

ภาพที่ 53 : wave 2, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

อภิปรายการสร้างสรรค์ พลังและความรู้สึกที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอผ่านผลงานชิ้นนี้คือ ช่วงเวลาของพระอาทิตย์ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับวันใหม่ในวันพรุ่งนี้ โดยแสดงถึงสัจธรรมของการ เริ่มต้นทำสิ่งใหม่ ๆ ในทุก ๆ วัน โดยภาพนี้จะใช้สีที่ร้อนแรง เพื่อแสดงออกถึงพลังของธรรมชาติ โดย มีการแทรกสีโทนเย็นเข้าไป และนำสีโทนร้อนมาคุมโทนในภาพทั้งหมด นอกจากนี้ต้องการจะสื่อให้เห็นถึงเส้นทางชีวิตที่มีขึ้นและมีลงเหมือนกับพระอาทิตย์ และอยากให้ทุกคนเชื่อเสมอว่าชีวิตคนเราไม่ ว่าจะขึ้นหรือลง ล้วนแล้วแต่ต้องเดินไปข้างหน้า เพราะชีวิตคือการเรียนรู้

ภาพที่ 54 : wave 3, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

อภิปรายการสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นนี้ ผู้วิจัยต้องการนำเสนอช่วงเวลาแห่งการสับเปลี่ยนระหว่างช่วงเวลาที่ปลายเป็นช่วงเย็น โดยการนำสีน้ำมันมาระบายให้มีความสดใสเบาสบาย เหมือนสีพาสเทล เพื่อต้องการให้รับรู้การเปลี่ยนแปลงว่า ชีวิตล้วนมีเรื่องราวดี ๆ เพราะสีพาสเทลเป็นสีที่มีความสดใสและอ่อนหวาน ในขณะที่เดียวกันก็ใส่สีที่มีน้ำหนักเข้มตัดกัน และมีสีอ่อน ๆ แทรกในจุดสว่างเพื่อแสดงถึงประกายแห่งความหวังจากการเปลี่ยนแปลงสู่วันใหม่ เทคนิคที่ใช้ คือ การระบายสีทีละชั้นซ้อนทับกัน เพื่อให้โทนสีมีความสะอาดและกลมกลืนกัน

ภาพที่ 55 : wave 4, 2560

ที่มา : ผู้วิจัย, 2560

อภิปรายการสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นนี้ต้องการแสดงถึงช่วงเวลาที่ยามเมื่อได้ลา
 ขอบฟ้าไปแล้ว แต่ยังคงมีประกายแสงสุดท้ายไว้ให้คิดถึง และใช้สีชมพูระบายในส่วนของก้อนเมฆและ
 รั้วน้ำเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสุขของผู้วิจัยยามเมื่อได้เห็นยามอาทิตย์อัสดง และให้ความรู้สึกอบอุ่น
 และผ่อนคลาย องค์ประกอบของสีที่ใช้ คือ สีโทนร้อน 70 เปอร์เซ็นต์ สีโทนเย็น 30 เปอร์เซ็นต์ เพื่อ
 เป็นการผสมผสานระหว่างช่วงเวลาของบรรยากาศ และสีที่เกิดจากการหักเหของแสงเหมือนกับ
 ผลงานของ โมเนต์ ที่วาดภาพบรรยากาศธรรมชาติในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

ภาพที่ 56 : wave 5, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค แนวคิดหลักมาจากการใช้ชีวิตของผู้วิจัยที่ประสบพบเจออุปสรรคมากมาย ดังเช่นกับโชดหินที่เรียงรายอยู่ริมทะเล และผลงานในชุดนี้ ต้องการนำเสนอเทคนิคการปาดป้ายสี แบบฉับพลันเพื่อให้เกิดมิติของโชดหิน และรื้อน้ำของคลื่นที่มากกระทบกับโชดหิน เพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึกของการปะทะที่มีความสวยงาม องค์ประกอบที่ใช้ คือ ทำการผลักระยะโดยการใส่สีเข้มและสีอ่อน รวมไปถึงการแทรกสีเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกัน และเพิ่มความหนาของสีเพื่อแสดงให้เห็นถึงความขรุขระของกรวดหิน และทราย เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่น่ามาใช้ในผลงานจิตรกรรมนี้

ภาพที่ 57 : wave 6, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค์ ผู้วิจัยต้องการเห็นถึงบรรยากาศที่เสมือนหนึ่งผู้ชมได้อยู่ในบรรยากาศระยะใกล้ แนวคิดมาจากความสุข ผู้วิจัยใช้สีฟ้าแทนความหมายของความสุข ความสดชื่น ทั้งสีของน้ำทะเลและท้องฟ้า โขดหิน และภูเขาที่แห้งแล้ง ซึ่งผู้วิจัยใช้สีน้ำตาลหม่น ๆ เป็นสัญลักษณ์ของอุปสรรคในชีวิต ผลงานชิ้นนี้มีการจัดองค์ประกอบแนวทแยงตัดระหว่างพื้นน้ำและขอบฟ้า เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและใช้เทคนิคป้ายปาดสีให้เกิดเป็นพื้นผิวของกรวดหินริมทะเล และใช้โทนสีชมพูหลัก เพราะต้องการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่มีความสุข

ภาพที่ 58 : wave 7, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากสีของช่วงเวลาที่สะท้อนจิตใจได้
 สำนึกของผู้วิจัย ที่มองว่าอุปสรรคทั้งหลายที่เข้ามาในชีวิตคือความงดงามอย่างหนึ่งในการใช้ชีวิต โดย
 เลือกลีขมพูที่เป็นสีแห่งความสุข ผลงานชิ้นนี้มีการจัดองค์ประกอบแนวทแยงตัดระหว่างพื้นน้ำและ
 ขอบฟ้า เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและใช้เทคนิคป้ายปาดสีให้เกิดเป็นเทกเจอร์ของกรวดหินริมทะเล
 และใช้โทนสีเย็นเป็นหลัก คือ สีฟ้า สีน้ำเงิน เพื่อแสดงให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกผ่อนคลาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 59 : wave 8, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค์ องค์ประกอบในภาพนี้จะเน้นไปที่โชดหินเป็นหลัก โดยใช้เทคนิคการป้ายปาดแบบฉับพลัน เพื่อให้เกิดเทกเจอร์ที่ขรุขระ และแทรกสีโทนสีร้อนเข้าไปในแต่ละกลุ่มก้อน โดยมีผลงานของโมนะ ที่นำเรื่องแสง สี บรรยากาศในห้วงเวลาเฉพาะมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน สำหรับภาพนี้แม้ว่าจะไม่ได้เขียนท้องทะเล แต่ก็สื่อถึงอารมณ์ของทะเลในความคิดของผู้วิจัย

ภาพที่ 60 : wave 9, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค์ องค์ประกอบของภาพนี้ นำสายตาด้วยแนวเฉียง ความโดดเด่น คือ การใช้เส้นขอบฟ้า ทะเล และโขดหิน ให้เป็นเส้นเอียง และใช้เทคนิคการป้ายปาดสีอย่างฉับพลัน เพื่อให้เกิดเป็นพื้นผิวเป็นชั้นซ้อนกัน พร้อมแทรกสีสดใสในบางส่วนเพื่อเพิ่มบรรยากาศในภาพให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

ภาพที่ 61 : wave 10, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นนี้จะเห็นว่าผู้วิจัยได้มีการป้ายปาดสีอย่างรวดเร็วและเน้นเนื้อสีในปริมาณมากเพื่อให้เกิดเป็นคลื่นที่กระทบโขดหิน และมีการตัดกันของสีไปมาอย่างชัดเจน เพื่อต้องการแสดงถึงพลังอารมณ์ที่ค่อนข้างรุนแรงอันเกิดจากการปะทะกันของคลื่นและโขดหิน

ภาพที่ 62 : wave 11, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค องค์ประกอบของภาพนี้เน้นไปที่ลักษณะของคลื่นที่มากกระทบโขดหินอย่างแรง โดยใช้เทคนิคการแทรกสีต่าง ๆ เข้าด้วยกันและการป้ายปาดสี ใช้สีโทนเย็นเพื่อสื่อถึงอารมณ์การเคลื่อนไหวของคลื่น มีการใช้พู่กันเล็กป้ายปาดให้เกิดจุดเด่นบริเวณกลางภาพและริ้วคลื่นส่วนบน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 63 : wave 12, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค ภาพนี้ผู้วิจัยเลือกใช้สีโทนเย็น เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกันระหว่างท้องฟ้า คลื่นน้ำ และโขดหิน โดยใช้องค์ประกอบที่เน้นรายละเอียดของระยະหน้า ตัดทอนระยະกลาง และระยະหลังเป็นแค่แถบสี เพื่อให้สัมผัสได้ถึงบรรยากาศของทะเล เทคนิคใช้การแทรกสีร่วมด้วยการปาดป้ายสี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 64 : wave 13, 2561

ที่มา : ผู้วิจัย, 2561

อภิปรายการสร้างสรรค ภาพนี้จัดองค์ประกอบของภาพโดยให้มีจุดเด่นอยู่ตรงกลางของภาพ เน้นแสงที่ตกกระทบผิวน้ำและโขดหิน ใช้สีโทนเย็นเป็นหลักโดยใช้สีขาวผสมกับสีอื่น ๆ แทรกเข้าไป ใช้เทคนิคการป้ายปาดสีที่เน้นความเป็นระยะ ผู้วิจัยต้องการสื่ออารมณ์ความรู้สึกในช่วงที่พระอาทิตย์ จะลับขอบฟ้าที่เป็นแสงสุดท้ายของวัน ให้ความรู้สึกผ่อนคลายและสงบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3. ผลงานศิลปนิพนธ์ “คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม”

3.1 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 14

ภาพที่ 65 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 14, 2562

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายการสร้างสรรค ภาพนี้ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นถึงพลังที่ส่งผ่านออกมาจากคลื่นที่กระทบโขดหิน ใช้เทคนิคการวาดแบบฉับพลัน การป้ายแปดสีที่ได้รับรู้ถึงการสาดซัดอย่างแรงของน้ำ และใช้เทคนิคการแทรกสีเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความกลมกลืนของภาพ โดยใช้สีโทนเย็น

3.2 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 15

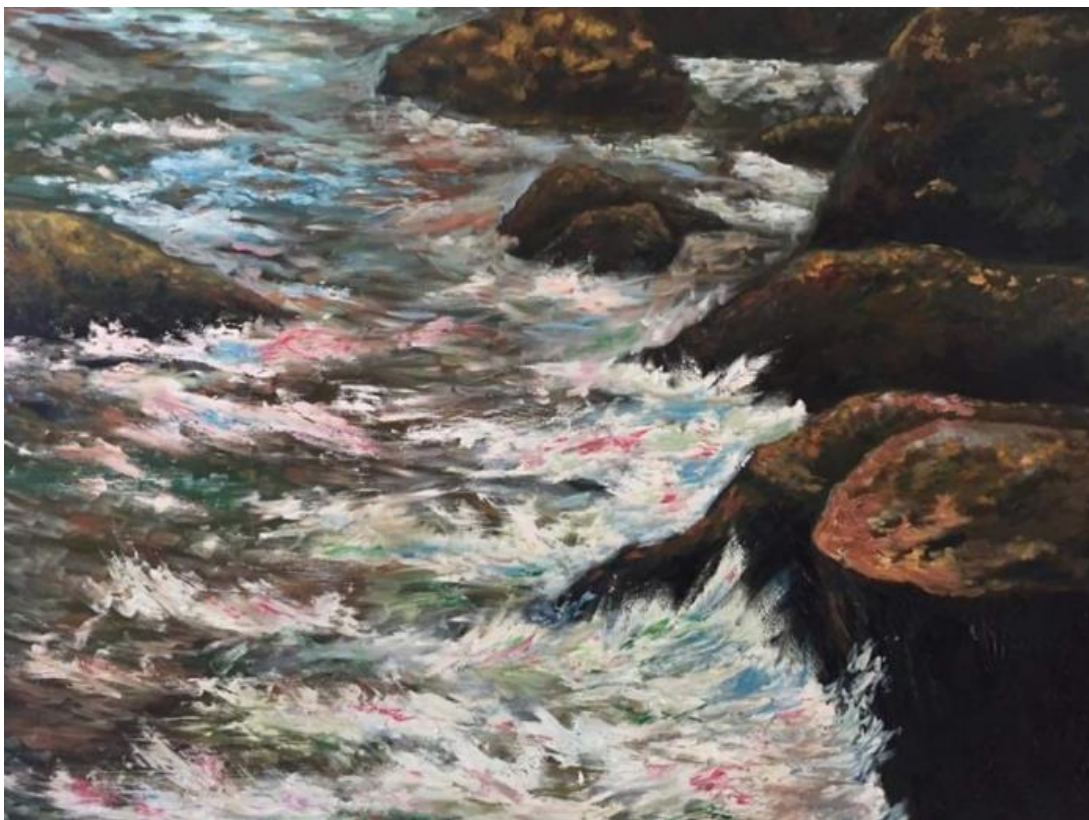
ภาพที่ 66 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 15, 2562

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายการสร้างสรรค ภาพนี้ผู้วิจัยสื่อถึงพลังของคลื่นน้ำที่ซัดเข้าหาโขดหินอย่างแรง และเกิดเป็นพื้นที่ของคลื่นที่กระจายออกไปรอบทิศทาง เหมือนกับการเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค และต้องการให้เกิดเป็นเทกเจอร์ มีความหนาของสี และใช้เทคนิคการสาดสีอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดเป็นการกระเซ็นอย่างแรงของน้ำทะเล

3.3 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 16

ภาพที่ 67 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 16, 2562

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายการสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นนี้ผู้วิจัยเลือกใช้สีโทนร้อนเป็นหลัก ร่วมกับใช้สีโทนเย็นเน้นไปที่ความกดดัน ซ้ำซัง และการบีบอัดที่ต้องการจะพุ่งออกมา เป็นความรู้สึกสงบนิ่งก่อนที่พายุใหญ่จะเกิดขึ้น โดยเน้นการทำสีเป็นชั้น ๆ แบบหนา ๆ เทคนิคที่ใช้เป็นการป้ายปาดสีทำให้เกิดการกระเซ็นของน้ำทะเล

3.4 ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 17

ภาพที่ 68 : ผลงานศิลปนิพนธ์ wave 17, 2562

ที่มา : ผู้วิจัย, 2562

อภิปรายการสร้างสรรค ภาพนี้ผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นถึงคลื่นที่สงบ เปรียบได้กับการก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรค มีการจัดวางองค์ประกอบแบบเน้นระยะหน้าและระยะกลาง และแทรกสีเข้าด้วยกัน ระบายสีเป็นชั้น ๆ ไม่รุนแรงและไม่ฉับไวเหมือนกับผลงานชิ้นอื่น ๆ ที่ผ่านมา โดยจะเน้นไปที่การเก็บรายละเอียดและสีสันทัน ซึ่งต้องการให้รู้สึกสงบมากกว่าชิ้นอื่น

4.การวิเคราะห์และอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง คลื่น/ลม/ทะเล : จากอารมณ์ความรู้สึกต่อธรรมชาติสู่ผลงานจิตรกรรม ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานซึ่งได้ศึกษาในเรื่องของแสง สี บรรยากาศ และองค์ประกอบของภาพที่เกี่ยวกับทะเล โดยที่พยายามสื่อออกมาให้สะท้อนการต่อสู้ดิ้นรนของชีวิตมนุษย์และสรรพสิ่งให้บรรลุเป้าหมาย โดยเปรียบอุปสรรคเป็นดั่งโขดหิน และเป็นพลังให้กับทุกคนในการฝ่าฟันอุปสรรคและเทคนิคที่ถ่ายทอดพลังอารมณ์ออกมาจากการป้ายปาดสีแบบฉับพลัน มีการแทรกสีในบรรยากาศที่เกิดจากการได้ศึกษาทฤษฎีสีของ โมนีท์ นอกจากนี้ยังได้มีการตัดทอนและจัดองค์ประกอบให้แตกต่างจากภาพที่ผู้คนเคยพบเห็น

บทที่ 5

สรุป

จากการศึกษาความงามของธรรมชาติ : คลื่น/ลม/ทะเล ผู้วิจัยได้ซึมซับถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้วิจัยมีต่อทะเลจากช่วงเวลาต่าง ๆ โดยศึกษารายละเอียดของคลื่น ลม ทะเล จากการเคลื่อนไหวของน้ำทะเลที่มากกระทบโขดหินในแต่ละช่วงเวลา ในสถานที่แต่ละแห่งรวมทั้งบรรยากาศในช่วงเวลาพระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก รวมไปถึงแสงเงา และแสงสีต่าง ๆ ในบรรยากาศของธรรมชาติที่ท้องทะเล ตามจิตใต้สำนึก (Unconscious) และจินตนาการของผู้วิจัย

การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม : ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานของศิลปิน ทั้งเทคนิคการป้ายแปดแบบฉบับพลัน เทกเจอร์ของรอยฝีแปรง และทฤษฎีต่าง ๆ อีกทั้งรอยฝีแปรงที่ทิ้งพื้นผิวของสี เพื่อนำมาสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม ผู้วิจัยได้พบว่า การนำทฤษฎีสี และเทคนิคต่าง ๆ มาสร้างสรรคในผลงาน ทำให้มีการผสมผสานกันได้อย่างลงตัวตามจิตใต้สำนึก (Unconscious) ของผู้วิจัย และส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัย ผลงานของผู้วิจัยมุ่งสร้างสรรคทฤษฎีการสร้างบรรยากาศ แสงสี ที่อิงหลักวิทยาศาสตร์ นำแนวคิดและเทคนิคต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ นั้น ได้ศึกษามาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งอารมณ์ความรู้สึกและจิตใต้สำนึก เป็นอัตลักษณ์การเปรียบเทียบให้เกิดพลังบวก โดยการเปรียบเทียบผู้วิจัยเป็นเหมือนน้ำทะเล ที่พบเจออุปสรรคคือ โขดหิน และสามารถก้าวผ่านไปได้ เปรียบตั้งชีวิตของคนเราที่ไม่ว่าจะพบเจออุปสรรคใด ๆ ก็สามารถที่จะเรียนรู้แล้วก้าวผ่านไปได้ นอกจากนี้การได้ศึกษาแนวความคิดของศิลปิน เช่น เจ.เอ็ม.ดับเบิลยู. เทอร์เนอร์ (J.M.W. Turner) จากการวาดแบบฉบับพลัน ณ เหตุการณ์ตอนนั้น และทฤษฎีการหักเหของแสงในช่วงเวลาต่าง ๆ ของ โกลด์ โมเนท์ (Claude Monet) ผู้วิจัยได้นำมาใช้กับการสร้างสรรคผลงาน ทำให้ได้ถ่ายทอดผลงานออกมาได้อย่างที่ต้องการ กล่าวคือ ทุกผลงานที่นำเทคนิคมาประยุกต์ใช้ นั้น สร้างสรรคด้วยเทคนิคที่ได้ศึกษามาจากศิลปิน รวมถึงอารมณ์ความรู้สึกของจิตใต้สำนึก (Unconscious) ของผู้วิจัยออกมาเป็นพลังความงามของท้องทะเล

บรรณานุกรม

- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2547). *109 มองพิศ มองผ่าน งานศิลป์*. กรุงเทพฯ: พาสเวิร์ด.
- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2545). *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ชวพล จิงสมาน. (2557). *เอ็กซ์เพรสชันนิสม์ (Expressionism)*. สืบค้น 31 สิงหาคม 2561, จาก
<http://worldcivil14.blogspot.com/2014/03/expressionism.html>
- ณัฐวรรธน์ ชีพประสานสุข. (2557). *ศิลปะแบบโพสต์-อิมเพรสชันนิสม์ (Post-Impressionism)*.
สืบค้น 15 มีนาคม 2561, จาก <http://worldcivil14.blogspot.com/2014/04/post-impresionism.html>
- บุญย์ นิลเกษ. (2523). *สุนทรียศาสตร์เบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). เชียงใหม่: พิมพ์ที่ฝ่ายผลิตตำราและ
เอกสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูรย์ พัฒน์ใหญ่ยิ่ง. (2541). *สุนทรียศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ไพโรจน์ ชมณี. (2559). *สุนทรียศาสตร์ ตะวันตก* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัทแปลนพริ้นท์ติ้ง
จำกัด.
- สุวลักษณ์ สารุมนัสพันธุ์. (2561). *การจัดการชายฝั่ง บูรณาการสู่ความยั่งยืน* (พิมพ์ครั้งที่ 3).
นครปฐม: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Artistic Movement. (2009). *POST-IMPRESSIONISM*. Retrieved May 23, 2018, from
<http://www.designer.co.th/1356>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกชพรรณ ไพฑูรย์
วัน เดือน ปี เกิด	12 ตุลาคม 2535
สถานที่เกิด	สุราษฎร์ธานี
วุฒิการศึกษา	2559 หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	Condo Amber 254/265 ถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี ตำบลบางเขน อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY